Edini slovenski dnevnik v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto . . . $3.00
Ima 10.000 naročnikov

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Amerik.

The only Slovenian daily in the United States
Issued every day except Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 245. — ŠTEV. 245. NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 18, 1915. — PONEDELJEK, 18. OKTOBRA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

PRVI SPOPADI MED ZAVEZNIŠKIMI IN BOLGARSKIMI ČETAMI.

GENERAL GALWIT Z JE ZAVZEL VIŠINE JUŽNO OD BELGRADA.

ZAVEZNIKI ŠE VEDNO IZKRCUJEJO PRI SOLUNU SVOJE ČETE.

ANGLEŠKO BRODOVJE JE ZA BLOKIRALO VSA BOLGARSKA PRISTANIŠČA. — BOLGARSKA VLADA SMATRA GENERALA RADKA DIMITRIJEVA ZA DEZERTERJA. — PRIJATELJSTVO MED RUMUNSKO IN RUSIJO. — IZJAVA BIVŠEGA GRŠKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA. — KONEC VOJNE SE BLIŽA. — NEMCI SO ZAPLENILI PREKO ŠESTDESET SRBSKIH TOPOV. — AVSTRIJCI IN NEMCI BI BILI KMALU UJELI SRBSKEGA PRESTOLONASLEDNIKA. — DEMENTIRANA VEST. — FRANCIJA JE NAPOVEDALA BOLGARSKI VOJNO.

POROČILA ZAVEZNIKOV.

Proti srbski meji.

London, Anglija, 17. oktobra. Tukajšnja Reuterjeva agentura je dobila iz Aten poročilo, da so zavezniške čete zapustile Solun in se podale proti srbski meji.

Blokada bolgarskega ozemlja.

London, Anglija, 16. oktobra. Danes popoldne je bilo tukaj sledeče uradno razglašeno:

Podadmiral, ki poveljuje zavezniškemu brodovju v Sredozemskem morju, je izjavil, da bodo angleške in francoske bojne ladije 16. t. m. ob šesti uri zvečer zablokirale bolgarsko obal. Vse ladije nevtralnih držav naj takoj zapuste bolgarska pristanišča.

Bolgarska obal ob Egejskem morju je dolga 80 milj. Glavna pristanišča so Dedeagač, Porto Lagos, Maronia in Meeri. Skoraj tik obrežja teče železniška proga, ki veže Carigrad s Solunom.

Vojno stanje.

Petrograd, Rusija, 16. oktobra. Zunanje ministrstvo izjavlja, da vlada od onega časa, ko so Bolgari napadli Srbe, med Bolgarsko in Rusijo vojno stanje. Rusija bode takoj napovedala Bolgarski vojno, kakorhitro se bo nataneno dogovorila z zavezniki. Sprva je nameravala poslati svoje čete skozi Rumunsko Srbom na pomoč, sedaj se je pa premislila in bo najbrže poskušala izkreati v bolgarskem ozemlju nekaj svojega vojaštva. To se bo zgodilo z velikimi napori, ker so vsa bolgarska pristanišča zastražena z nemškimi podmorskimi čolni.

Kdaj bo konec vojne?

London, Anglija, 16. oktobra. Vojni manifest, ki ga je izdal bolgarski kralj na svoje ljudstvo, obsega med drugim tudi sledeče točke:

Mi bi nikdar ne napovedali vojne, če bi srbske čete ne napadle našo armado, ki je stražila macedonsko ozemlje. Srbi so delali tako, kot so jim naročili zavezniki. Nas ni nikdo vprašal za svet. Prepričan sem, da bo moja armada v boju uspešna. Konec vojne se bliža. Vojna bo tedaj končana, ko bomo premagali Srbijo.

Begunci.

London, Anglija, 16. oktobra. Reuterjeva brzojavna agentura je dobila iz Aten poročilo, da je dospelo v grški del Macedonije veliko število srbskih beguncev. — Ker prebivalstvo že prej ni bilo s hrano preskrbljeno, je zavladala sedaj praveata revščina. Če ljudje ne bodo dobili takoj pomoči, bodo morali lakote pomreti.

Bolgari zavzeli Vranjo.

London, Anglija, 17. oktobra. Bolgarska vlada je izdala v petek sledečo izjavo:

Kljub slabemu vremenu, naša armada izborno napreduje. V dolini reke Nišave smo zavzeli vas Vranjo.

Tudi v Macedoniji prav dobro napredujemo. Zavzeli smo vse pozicije med Dračo in Čavko. Včeraj je neprestano deževalo, toda to nas ni čisto nič oviralo. Nemci in Avstrijci prodirajo po dolini reke Morave.

Srbija v slabem položaju.

Pariz, Francija, 17. oktobra. — "Temps" je dobil iz Niša poročilo, da je ob srbski fronti 14 avstrijskih in nemških divizij. Čete prodirajo proti Požarevcu.

— Bolgari — se glasi v brzojavki — napadajo srbske postojanke pri Zaječaru, pri Timoku in Breganici. Nekaterim oddelkom se je posrečilo priti preko Stojkovega sleda.

Na jugu so pognali Bolgari Srbe pri Knjaževcu nazaj.

Pri Krivi in Palanki, ob železniški progi, ki veže Komanovo in Kustendil so Bolgari zavzeli več postojank, ki so zanje izvanredno velike strategične važnosti.

Položaj je zelo resen. Če bodo Srbi zmagovalci, se lahko reče, da bodo oni v sedanji vojni največ dosegli. Zavezniki jim morajo na vsak način pomagati. Deželo, kakor je Srbija, moramo rešiti.

Prvi spopad.

London, Anglija, 17. oktobra. Iz Aten poročajo, da so se francoske čete pri Ghevgeli spopadle z Bolgari. Kako se je končala bitka, še ni znano. Ghevgeli leži ob železniški progi Solun—Niš in je oddaljen devet milj od grške meje.

Napoved vojne.

Pariz, Francija, 17. oktobra. — Po kabinetni seji, kateri je predsedoval predsednik Poincare, je bilo razglašeno da je zavladalo med Francijo in Bolgarsko vojno stanje. Sprejeta je bila resolucija, ki se glasi med drugim tudi takole:

— Ker so se Bolgari pridružili Avstriji in Nemčiji, naznanja republika, da so med njo in Bolgarsko prekinjene vse diplomatične zveze.

Prodiranje proti železnici.

Pariz, Francija, 17. oktobra. — Iz Aten poročajo, da se zavezniki niso izkreali samo v Solunu, pač pa ob celi grški obali. Njihov namen je zasesti železniški progo, ki vodi proti Carigradu.

Napačno poročilo.

Petrograd, Rusija, 17. oktobra. Poročilo, da namerava zapustiti ruski poslanik Atene, je neresnično. — To vest je razneslo po svetu rusko časopisje.

Med Grško in Rusijo obstoji še vedno tako prijateljsko razmerje kakor je bilo pred vojno.

Prestolonaslednik Aleksander.

London, Anglija, 17. oktobra. Ko so dospeli Avstrijci in Nemci v Belgrad, se je nahajal tam tudi srbski prestolonaslednik Aleksander. Prepričan je bil, da bodo Srbi odbili naval avstrijskih in nemških čet, kar se pa ni zgodilo. Pobegnil je šele tedaj, ko so bili Nemci že v mestu. Nekateri pravijo, da je malo manjkalo, da ga niso vjeli.

Pri zavzetju Belgrada je padlo veliko višjih častnikov.

Angleži in Francozi.

London, Anglija, 17. oktobra. V Solunu se neprestano izkrcavajo francoske in angleške čete.

"Daily Telegraph" piše: — V pristanišču je vse polno transportnih parnikov in splavov. Grška armada je mobilizirala in baje ne bo dovolila zaveznikom proste poti skozi grško ozemlje.

Ko so dospeli Nemci v Belgrad, so ustaši, ki so bili skriti po hišah, streljali na nje. Nemci so začeli nato moriti ženske in otroke. Posluževali so se istih metod kot v Belgiji. Bolgarske čete se koncentrirajo pri Strumnici. Po okolici je vse polno ustaških band, pred katerimi beži prebivalstvo v Grčijo. V malem spopadu med Srbi in Bolgari, je padlo na bolgarski strani 70 mož, preko 500 jih je bilo pa ranjenih. Koliko so izgubili Srbi dosedaj, se ni moglo dognati.

NEMŠKO - AVSTRIJSKO - BOLGARSKA POROČILA.

General Mackensen.

Berlin, Nemčija, 16. oktobra. — Vrhovno vodstvo nemške armade je izdalo danes sledeče poročilo:

Armada generala Mackensena, ki prodira v Srbijo, je na celi črti uspešna. Bolgarske četa prodirajo z vzhodne strani in so zasedle trdnjavo Zaječar.

Južno od Smedereva so zavzeli Nemci z naskokom goro Vranovo.

Dunajsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 16. oktobra. — Avstrijski generalni štab poroča: Avstrijske čete, ki zasledujejo sovražnika južno od Belgrada, so zavzele nekaj zelo važnih postojank južno od Vinice.

General Gallwitz.

Berlin, Nemčija, 16. oktobra. — Izjava, ki je bila danes izdana, se glasi:

Armada generala Gallwitza je zasedla vse višine južno od Belgrada. Nemci so zaplenili dosedaj že 68 srbskih topov in veliko množino drugega vojnega materijala.

Radko Dimitrijev.

Sofija, Bolgarsko, 17. oktobra. Ker je Majarov, dosedanji bolgarski poslanik v Petrogradu ostro napadal postopanje bolgarske vlade, ga je vlada spodila iz službe. Proti njemu bo baje uvedena obravnava.

Bolgarska vlada smatra za dezerterje vse one častnike, ki se niso ob napovedi vojne vrnili v domovino. Med temi je tudi general Radko Dimitrijev, ki služi že dalj časa v ruski armadi.

VESTI IZ NEVTRALNIH DEŽEL.

Prekinjenje diplomatičnih zvez.

Amsterdam, Nizozemsko, 16. oktobra. — Iz Aten poročajo, da se pripravljata ruski in italijanski poslanik na odhod. — Družini obeh diplomatov sta se že odpeljali v Italijo.

Rumunska.

Curih, Švica, 16. oktobra. — Grška vlada je naprosila Bolgarsko, če sme importirati žito iz Rumunske. Bolgarska vlada je prošnji ugodila.

Izjava Venizelosa.

Amsterdam, Nizozemsko, 16. oktobra. — Bivši ministrski predsednik je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu med drugim tudi sledeče:

Kakorhitro sem doznal, kakšno stališče je zavzel novi grški kabinet, sem imel v poslanski zbornici govor. K temu govoru nimam ničesar pripomniti. Rečem samo to, da želim zaveznikom zmago. Prepričan sem, da bodo zmagali.

Rusija in Rumunska.

Bukarešt, Rumunska, 16. okt. Slovanski odbor v Moskvi je brzojavil rumunski vladi, da je prepričan, da bo Rumunska pomagala Srbiji. Bivši rumunski notranji minister, Jonescu, je takole odgovoril na brzojavko:

Interesi Rumunske so podobni interesom Rusije. Tudi mi želimo, da bi Srbija zmagala. Če bo treba, ji bomo priskočili na pomoč. Bolgarska je zakrivila najnesramnejše dejanje, kar jih pomni zgodovina.

Rumunski časopis "Seara" piše: — Rumunska lahko Boga zahvali, da ji vlada drugačen kralj kakor Italiji. Rumunski diplomati so veliko bolj premeteni kot sta Salandra in Sonnino. Rumunsko ljudstvo je bolj inteligentno kot je italijansko. Bratinau je rešil eksistenco Rumunske.

Zavezniki in Bolgari.

Atene, Grško, 17. oktobra. — Francoske čete so se vprvič spopadle z bolgarskimi pri Hudovem Vilandovem v Macedoniji. Bitke se je udeležilo kakih šestdesettisoč vojakov. Bolgari so se nekoliko umaknili.

Prekinjena zveza.

Amsterdam, Nizozemsko, 17. oktobra. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da je med angleškim ozemljem in med Bolgarsko prekinjena vsa brzojavna zveza. Angleži ne dovoljujejo, da bi se po njihovih kablih pošiljalo brzojavke v Bolgarsko.

Izpred Dardanel.

Carigrad, Turčija, 17. oktobra. Zadnja dni se ni na polotoku Galipolis ničesar posebnega pripetilo. Manjši spopadi so se vršili pri Avi Burnu, toda na splošni položaj niso imeli nikakega upliva. Iz raznih strani poročajo, da bodo poslali Francozi in Angleži vse vojaštvo, ki se nahaja na Galipolisu, Srbom na pomoč. Če je to resnica, bodo Turki lahko utrdili celo galipoliško obal in popravili vse nedostatke.

V Kavkazu je položaj neizpremenjen. Spopadi, ki se vrše med Turki in Rusi, so skoraj brezpomembni.

Priznanje Carranze.

Danes se bo v državnem departmentu sklenilo in obenem objavilo priznanje Carranze.

Washington, D. C., 17. oktobra. Priznanje generala Carranze je le še vprašanje par ur. Panameriška konferenca, ki se bo jutri sestala v državnem departmentu, bo izrekla priznanje revolucijskega načelnika ter to priznanje tudi uradno objavila. O tej akciji se bo objavilo agente Carranze, kar pomeni isto kot priznanje.

Vdeleženci te panameriške konference, ki se bodo jutri najbrž zadnjikrat sestali, so zelo zadovoljni glede rezultata tega skupnega delovanja z vlado Združenih držav. Diplomatični zastopniki Argentine, Brazilije, Chile, Uruguay, Guatemale in Bolivije vidijo v tej konferenci zelo ugodni precedenčni slučaj za morebitne nadaljne zadeve in vprašanja, ki bodo nastala glede celokupne Amerike.

Carranza v Saltillo.

Saltillo, Mehika, 17. oktobra. General Venustiano Carranza je dospel danes na svojem zmagoslavnem pohodu skozi severno Mehiko v svoje domače mesto Saltillo, kjer se mu je priredilo sprejem triumfatorja. Ljudska množica je navdušeno pozdravljala Carranzo in njegovega najbolj zmožnega generala, Obregoma. — Slavilo se ga je kot nositelja miru v Mehiki.

Lov na begunce.

Norfolk, Va., 17. oktobra. — Glasom poročil iz glavnega obrežnega stana patrulne službe se je naročilo vsem obrežnim patrulnim parnikom, naj pazijo na jahto "Eclipse", na kateri se nahajajo pobegli častniki internirane nemške pomožne križarke "Kronprinz Wilhelm".

Z zapadnih bojišč.

Močni artilerijski boji.

Nemci so izpraznili svoje pozicije ob Hartmannsweilerkopf v Alzaciji.

BOMBE ZA TRIER.

Objavljenje tajnega povelja francoskega vrhovnega poveljnika, generala Joffre-ja.

Berlin, Nemčija, 17. oktobra. Današnje oficijelno poročilo, ki je bilo objavljeno glede položaja na zapadnem bojišču, se glasi:

— Sovražnik je obstreljeval brez uspeha okolico pri Vermelles in Roelincourt. Soglasno z našimi načrti smo izpraznili zapadni vrhunec Hartmannsweilerkopf, potem ko smo razdejali francoske zakope.

— Izstrelilo se je iz zraka neki francoski aeroplan pri Souain.

— Vojno ministrstvo je objavilo nadalje neko tajno povelje francoskega vrhovnega poveljnika. To povelje se je našlo pri nekem ujetem častniku generalnega štaba. Iz tega povelja je razvidno, da so bile tri četrtine cele francoske armade vdeležene pri veliki ofenzivi, ki se je vršila dne 25. septembra v Artois in Champagne. V povelju se navaja 93 divizij ali v celoti 1,680,000 mož, ki so bili vdeleženi pri operacijah. Angleži so dali na naskok 18 divizij, to je skupno 380,000 mož.

Skupna sila zaveznikov v tej ofenzivi je torej znašala nad dva miljona mož, katere je podpiralo 2000 težkih in 3000 poljskih topov. —

Koncem povelja se glasi: — Vse priprave za gotovo zmago so odrejene. — Joffre.

Pariško poročilo.

Pariz, Francija, 17. oktobra. — V popoldanskem poročilu se glasi, da so zavzeli Francozi včeraj zvečer v Artois močno barikado, ki se nahaja južnoiztočno od Neuville in St. Vaast in da so jo držali kljub dvem protinaskokom, katere so vprizorili Nemci.

— V okrožju Lihons se je vršilo živahno, obojestransko obstreljevanje. V Lotaringiji so pridobili Francozi v bojih iz neposredne bližine nekako sto metrov na ozemlju in sicer severno od Reillons.

— Francoski letalci so obstreljevali tekom noči železniško postajo v Avricourt in nemško armadno skladišče v Maizieres.

V večernem poročilu se glasi, da se je nadaljevalo z artilerijskimi boji pred Loos in Souchez. Z nezmanjšano silo se je nadaljevalo z obstreljevanjem v Champagne, posebno v okolici pri Tahure. —

— Ravno tako ostra kanonada se je vršila v Lotaringiji.

— Francoski letalci so vrgli 30 bomb na mesto Trier.

Angleške izgube.

London, Anglija, 17. oktobra. Seznam izgub na vseh frontah, katerega se je objavilo danes, vsebuje 278 častnikov, med katerimi jih je ubitih 45 ter 6128 mož, med njimi 1138 mrtvih.

Ubog norec.

57letni Henry Kucks, Nemec, ki je večkrat zastonj skušal priti v Nemčijo, kjer je hotel stopiti v armado, se je včeraj zastrupil s plinom v svoji sobi v Brooklynu, N. Y. Zapustil je listek, na katerem je bilo zapisano, naj se uporabi od njegovih 125 dolarjev le pet za upepelenje, ostanek 120 dolarjev pa naj se izroči nemškemu cesarju. — (Dokler bodo ljudje še tako neumni, bodo imele kronane glave še vedno obilo žetev.)

Imenovanje konzula.

Na mesto odstavljenega konzula Gaffney v Monakovem je bil imenovan William H. Gale iz Virginije.

Rusi se umikajo.

Ostri boji na severu.

V bojih na severni fronti se je ujelo nad 10,000 mož kot poročajo Nemci.

BOJI OB REKI STYR.

Armada generala Linsingena je pognala Ruse preko reke. — Obstreljevanje pred Rigo.

Berlin, Nemčija, 17. oktobra. Glede operacij v Rusiji se je objavilo danes naslednje poročilo:

— Ruse se je vrglo nazaj prav do Misse. Severno in severnoiztočno od Gross-Eckau smo ujeli pet častnikov in nad 10,000 mož. — Močne ruske naskoke pred Dvinskom se je odbilo ter smo ujeli na tem mestu štiri častnike in 440 mož.

— O armadni skupini princa Leopolda Bavarskega ni poročati ničesar novega.

— Armadna skupina generala Linsingena je vrgla nazaj Ruse v bližini Mulčice ter preko reke Styr.

Avstrijci poročajo o zmagah.

Dunaj, Avstrija, 17. oktobra. Vojno ministrstvo je izdalo danes sledeče poročilo:

— Avstro-ogrske čete so prepodile Ruse iz močnih postojank ter odbile ruski protinaskok 20 milj severno od Kavalšva.

Rusko poročilo.

Petrograd, Rusija, 17. oktobra. V danes zvečer izdanem oficijelnem poročilu se glasi, da se vrši živahno obstreljevanje južno od Slok ter južnozapadno od Rige. Zapadno od Grunwald in iztočno od Mitave so prekoračili Nemci Eckau, a se jih je odbilo.

— Sovražni aeroplani so obstreljevali neko postajo severno od Friedrichsstadt. Pred Dvinskom se je odbilo vse naskoke Nemcev na cesti proti Iluksk.

— Neki angleški podmorski čoln je potopil v Iztočnem morju šest nemških transportnih parnikov ter pognal enega na breg.

— Neki nemški Zeppelin je vrgel 15 bomb na Minsk, a se ga je pregnalo.

V nekem nadaljnem poročilu se glasi:

— Južnozapadno od Rige so zavzeli Nemci postajo Harrosen. Potom protinaskoka pa so dobili Rusi postajo nazaj.

— Pri Gross-Eckau so Nemci nadalje napredovali.

— V bližini postaje Nougut, južno od Rige, se vrše boji.

Pri Jakobstadt se vrši močno obstreljevanje.

Smrt angleškega diplomata.

V Londonu je umrl Sir Lionel Carden, ki je moral po padcu Huerte zapustiti svoje mesto kot angleški poslanik v Mehiki.

Opozicija proti Bothi v južni Afriki.

London, Anglija, 17. okotbra. V neki Reuterjevi brzojavki iz Kapskega mesta se glasi, da je dovršil ministrski predsednik, general Botha, volilno agitacijsko potovanje, ki ga je povedlo v številna prejšna "ustajna" centra. V večini krajih so ga mirno poslušali, v Christiana pa mu niso pustili govoriti ter ga obmetavali z blatom.

POZOR ČITATELJI!

Na tretji strani smo začeli priobčevati članke mladega slovenskega učenjaka dr. Bogumila Vošnjaka. — Ker so članki izvanredno zanimivi in sila pripravni za sedanji čas, smo prepričani, da jih bodo čitatelji vestno prebrali.

Dr. Bogumil Vošnjak, je bil v sedanji vojni avstrijski rezervni poročnik, posrečilo se mu je pa pobegniti iz Avstrije in se sedaj nahaja v Londonu. — Dr. Vošnjak je tudi član Jugoslovanskega odbora.

Italijani počivajo.

Italijanske operacije praktično skoro počivajo in niso napredovali niti na eni točki.

Rim, Italija, 17. oktobra. — Iz oficijelnih poročil, ki so dospela danes iz armadnega glavnega stana, je razvidno, da skoro popolnoma počivajo operacije iztočno od jezera Di Garda, ob Monte Altissimo, o katerem so Italijani že večkrat poročali, da so ga zavzeli. Italijani niso niti za ped zemlje dalje kot so bili pred šestimi meseci, ob pričetku vojne.

Nadalje je iz istega poročila razvidno, da zabranjujejo avstrijske baterije pred mestom Rivo vsako prodiranje italijanskih čet in da je tudi na tem mestu Italijanom nemogoče napredovati. Kljub temu pa se glasi v poročilu, da so dosegli Italijani včeraj majhne uspehe.

Vojno pravo.

Vsled spopadov med občinstvom ter policijo je bilo proglašeno v Moskvi vojno pravo.

Petrograd, Rusija, 17. oktobra. Poroča se, da je bilo potom carskega ukaza proglašeno v Moskvi vojno pravo. Domneva se, da je bila ta odredba vlade potrebna vsled spopadov med policijo ter civilnim prebivalstvom, povečini dijaki. Znamenja kažejo, da ne napreduje izdelovanje vojnega materijala z naglico, katero bi bilo želeti in večji del vojnega materijala se izdeluje v Moskvi. — Redni razvoj zadev je bil moten vsled prihoda številnih beguncev iz krajev, kjer divja vojna.

Dvigniti hočeio križarko "Emden".

Sydney, Avstralija, 17. okt. — Avstralski minister za obrambo je sprejel ponudbo neke korporacije, ki hoče dvigniti potopljeno nemško križarko "Emden". Ta bojna ladija se nahaja sedaj na skalah pri Keeling otoku, kjer je nasedla potem, ko je bila v boju močno poškodovana.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatve ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga ondam pošljejo vojaku, ako vedo njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K.	$	K.	$
5....	.80	120....	18.60
10....	1.60	130....	20.15
15....	2.40	140....	21.70
20....	3.20	150....	23.25
25....	3.90	160....	24.80
30....	4.75	170....	26.35
35....	5.50	180....	27.90
40....	6.30	190....	29.45
45....	7.05	200....	31.00
50....	7.75	250....	38.75
55....	8.60	300....	46.50
60....	9.40	350....	54.25
65....	10.15	400....	62.00
70....	10.95	450....	69.75
75....	11.70	500....	77.50
80....	12.50	600....	93.00
85....	13.25	700....	108.50
90....	14.05	800....	124.00
100....	15.50	900....	139.50
110....	17.05	1000....	154.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York ... 2.00
" Evropo za vse leto 4.50
" " pol leta 2.55
" " četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement of agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.
Pri spremembi **kraja** naročnikov prosimo, da se nam tudi **prejšnje bivališče** naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA",
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Zvezni proračun.

Zvezni proračun za bodoče leto je največji, kar se jih je kedaj predložilo kongresu Združenih držav za dobo enega leta.

Skupni znesek, katerega zahteva vlada od kongresa za bodoče fiskalno leto, ki se pričenja z dnem 1. julija leta 1916, znaša 1240 milijonov, torej več kot dvanajst dolarjev na glavo prebivalcev v Združenih državah.

Zvišanje proračuna je posebno pripisovati večjim zahtevam za armado in mornarico.

Skupne zahteve za armado v prihodnjem letu znašajo 184 milijonov dolarjev, torej 75 milijonov več kot v preteklem letu.

Za vojno mornarico se zahteva 220 milijonov, kar pomeni tudi 75 milijonov več od lanskega leta.

Za oboroženo silo na morju in na suhem se torej zahteva več kot 400 milijonov, ali 150 milijonov več kot v preteklem letu.

Če se pomisli, da spada k temu tudi penzijski fond v znesku nekako 150 milijonov, se vidi, da bodo imele Združene države v prihodnjem letu vojaški račun 550 milijonov dolarjev, kar je več, kar plača katerakoli država v Evropi v mirovnem času za svojo vojsko in mornarico.

Skoro polovica celokupnega proračuna gre torej za vojaščino.

To bo seveda plačati in Rockefellerji, Astorji in Vanderbilti ne bodo oni, ki bodo morali poseči v žepe.

Če bo privolil kongres v večje vojaške zahteve, ne bodo dosedanji viri dohodkov niti od daleko zadostovali, da se pokrije z njimi tekoče stroške.

Treba bo predpisati nove davke, katere bo moral seveda plačevati priprosti narod.

Glasi se, da se bo dalo z dosedanjimi dohodki pokriti le nekako 750 milijonov dolarjev. Vsled tega bi nastal primanjkljaj nekako 500 milijonov, katerega bi bilo treba pokriti.

Prva skrb bo ta, da se bo podaljšalo pravomočnost vojnega davka, ki poteče z dnem 31. decembra. Evropa ima vojno, mi imamo pa vojni davek. Nadalje naj bi se ohranilo carino na sladkor, katerega naj bi se postavilo v bodočem maju na prosto listo. To bi pa kaj malo izpremenilo na stvari, tudi če bi bilo uveljavljeno. Računa se s konečnim deficitom, katerega bi se moralo pokriti z novimi davki.

Ameriški narod bo moral torej precej globoko poseči v žep, da napolni žepe onim elementom, ki imajo interes na pomnoženem oboroževanju.

Aretacija socijalista.

Wuertemberški deželni poslanec, Westmeyer, je bil aretiran od nemških oblasti. Bil je voditelj socijalistične opozicije.

Na Krasu.

Dopis z italijanske fronte.

Na levem boku naših stališč je največ možnosti, da si s kake izmed mnogih višav nataněno ogledamo svoje in sovražne bojne črte. Po nagli vožnji dospemo v Divačo (487 metrov nad morjem), od koder se odcepi železnica v Pulj. Kraj slovi zaradi Škocijanske jame, ki je v bližini. Tu se zdi, da si se preselil na luno. Na levi in desni zmeda širokih, okroglih brezen, ob vznožju pa ti izginja Reka v podzemski svet. S "Štefanijinega razgledišča" si najlepše ogledaš takozvano "Veliko dolino". Začudiš se, ko vidiš vse te prepade, tesni, rove in jame na veličastnem prizorišču pred seboj. Navda te vtis, da si videl posebnost prve vrste. Tu so italijanski letalci že opetovano oddali svoje "posetnice", ne da bi napravili kaj škode; samo število lijev in jam v zemlji so za nekoliko pomnožili. Oni sicer odločno trdé, da so kolodvor in njegove naprave razdrli, a so gotovo slabo videli uspehe svojega delovanja. V Škocijanskih jamah je možen dostop do osemnajstega Rekinega vodopada. Mi pa nimamo časa, da bi si ta podzemeljski čas ogledali. Preveč se nam mudi na fronto. Med oljkami in vinogradi pri Sežani, ki leži zavarovana v zavetju velike kotanje, hitimo dalje proti Opčinam. V bližini lepe vasi, ki šteje dandanes že mnogo gosposkih letovišč, je triangulirska točka 397 metrov nad morjem z razglednim stolpom in pa rezervoar za tržaški vodovod. Lepota, ki jo odtod nudi solnčni vzhod, in njegovi krasni barvni učinki na morje, se ne dajo popisati. Oči se ne nasitijo prizora, ko na rožnatem nebu požari kralj dneva ter s svojo lučjo preplavi mehko, temno zobčasto črto istrske obali, dočim še gromada hiš in palač ob pristanišču drema pod nami v jutranjem spanju.

Ob Proseških vrtovih in vinogradih, kjer dozoreva slavnoznano proseško vino, dospemo na Nabrežino in s tem že na pravo bojišče. Temnozeleni gozdiči, nizko hrastje, vrste smokev, mandeljev in breskev, tupatam osamljena pinija. Po kadulji (žajlelju) dehti vsepovsod in po melisah; martinčki in kščarji se solnčijo po skalovju. Bel cestovod iz apnenca 646 metrov dol se kroži nad dvojno železniško progo. Doli se širi sinje morje in lahna sapica s kopnega kroži valove v srebrnobele grebene. Ob italijanski meji se razprostirajo plitvine. Vroči zrak, ki leži nad pečinami gorskega Krasa, ki se tu začenja, nam suši slani dih z morja, ki nam je porosil lica. Tu vladata mir in tišina, ljudje hodijo po svojih navadnih opravkih; malo kilometrov naprej pa že bobne in rjovejo topovi in se vali ljut boj semintja ter vlada smrt in pogibelj. Čez morje kršja in skalovja, mimo kolesarjev, posameznih jezdecev in trenske kolone, ki dovaža vodo po vijugah, ki jih varujejo višave nasproti, dospemo čez strmo pobočje do ene naših artilerijskih postojank. Solnce pripeka. Razbeljene skale odsevajo vročino. Zdi se nam, da hodimo skozi zakurjeno peč. Pot nas obliva, ko dospemo do vrha. Krasen pogled! Nizko zidovje ograja bele, svetle steze, ki se pod nami razprostirajo liki ogromna pajčevina čez planoto. Na levi, na otoku nasadov sredi pustinje grad Devin, dalje naprej izliv Soče, Zdoba. Na obzorju lesketajoče se, z grebeni belih pen posuto morje in zelene istrske obale. Nekaj jadrnic hiti proti Miljam in Kopru, rdečih, rmenih in sinjih.

Pod nami spodaj, ob ustju Soče, kolodvor Tržič (Monfalcone), ladjišče "Adria", višava "La Rocca" (skala) z grobljo zidovja. Potem dalje planjava, prerašćena z brajdami vinske trte, njivami s koruzo, preprežena z vodotoki, nizkim sadnim drevjem in belimi vasicami, iz katerih mole sloki zvoniki proti nebu. Tam so se Italijani namestili v mnogih črtah, v drugi za drugo. Ondi se sveti Škocjan, odkoder so bombe naše težke artilerije Italijane plašile in jih prisilile, da so hitro zbežali. Dalje zadaj temna gora Medeja. Prizorišče kakor na dlani. Tamle koti 87 — "La Rocca" — nasproti je gora Kosič (Monte Cosich), ki jo je naša vrla pehota proti številnim, premočnim napadom z največjo vstrajnostjo obdržala v naši oblasti; na južnem pobočju te gore se še sušijo v poletnem solncu italijanski mrtvecі, ki jih niso mogli pokopati. Dalje proti severozapadu, med Vermeljanom in Redipuljo, je hrib Monte dei sei Busi (Griže-Brdo), o katerem italijanski Cadorna venomer trdi, da so ga že zavzeli Italijani, dočim moremo z dobrim daljnogledom popolnoma razločiti naše roje, ki ondi leže za skalnatimi zakloni. Tudi sedaj jih obsipa ljut sovražni ogenj v velikih množinah, a ga prenašajo s stoiško mirnostjo. Nad njih glavami se razblinjajo krdela oblačkov — "ovčic belih" —, novi prihajajo, manjši in večji, se razprostro in razgube. Naše topništvo pošilja bokom italijanskih pehotnih zaklonov bobneče pozdrave v obliki železne toče, jih "razvija", da so posadke prisiljene umakniti se nazaj v globlje ležeča kritja, ter obdeluje sovražne baterije ob izlivu Soče, ki pa z druge strani obstreljujejo Dobrdobsko planoto. To je šum in ropot, da moreš oglušeti.

Solnce se nagiba proti zapadu. Tedaj se, kakor navadno, pojavi italijanski napad. Središče napadalnih čet se primika gozdiču ob robu planjave. Proti tem mnogotam, ki kolebajo naprej, zastavijo svoj ogenj vse baterije, ki jih morejo doseči. Vidimo široke vrzeli, ki so jih naši topovi napravili. Še kosček gre sovražna truma, zavita v dim in točo krogel naprej, potem pa je nihče na svetu ne more več zadržati. Napad se je v ognju našega topništva žalostno zrušil, izjalovil. Okolica je polna bežečih vojakov. Ta tudi kaj takšnega se več ne ponovi. Tega ne dopuste naši hrabri vojščaki ob Soči.

V pestrih barvah izginja rdeče solnce za oblaki, pada globlje in globlje, risaje "čašo opojnosti" na vodah Jadranskega morja. Še žareča pičica, pa izgine v megli. Z morja pripihlja hladna sapica, ki se je doslej sanjaje napajala na gorkih žarkih solnca, pa razprši nežno mreno večernih oblačkov, ki še zardevajo od vročih solnčnih poljubov. V tem se pa znova prične besno bobnenje topov tam doli in vsa planjava je namah pokrita s točo krogel in skalja. Pa tudi vse to naši vrli stražniki ob Soči mirno pretrpe, kakor so prestali že marsikaj, zakaj pride dan, ko vsi sovražni topovi — obmolknejo!

Književnost.

"ČAS", edini slovenski magacin v Ameriki, posvečen poduku, izobrazbi in napredku sploh. — Pravkar smo prejeli prvo številko rečenega mesečnika na ogled s sledečo vsebino: Čas. — Upliv meseca na kokoši. — Prvi sovražnik vsakega človega. — Kako ločimo zdravo hrano od pokvarjene. — Pravilno obrezovanje vinske trte. — V bakrenem rudniku. — Polij premog z vodo. — Dno globokega morja. — Iz astronomije. — Iz geologije. — Od kdaj pomenja podkev srečo. — Smrt pred lovcem. — Ob zlatem pesku. — Slovenska liga. — Kaj bo z našo nekdanjo domovino. — Saj res, kaj je s Slovenskim Zavetiščem. — Mala Kranjska. — Naše razmere s staro domovino. — Srebrna poroka. — Naša sodba o Angležih. — Mož in žena v zakonu. — Zakaj zdehamo. — Nekaj novega o kačah. — Pravilno ravnanje z utopljencem. — Kako se ubrani slepota pri ljudeh.

Čtivo je zanimivo in raznovrstno, oblika lista okusna. Izhaja vsak mesec na 36 straneh in velja za vse leto $1.00. Urednik je Frank Kerže. Naslov uredništva in upravništva: "Čas", 2711 S. Millard Ave., Chicago, Ill.

Brez volje.

(Nadaljevanje.)

Tako premišljuje Pavel Pregelj zadnje svoje obiske pri Juliji, ko izlaga prtljago iz kovčega. Že tri tedne ni bil v Travežu. Moral je z očetom, katerega je protin lomil po rokah, v Varaždinske toplice, da ga je slačil in oblačil. Brezdušni mačehi se je zdel ta posel prenizkoten. A Pavel hoče takoj popraviti zamudo.

"Kaj je novega, Zefa?"

"Oh!" pokašljuje krmežljiva starka in zlaga na stol oktačena obleko. "Oh, oče Sušar je umr!"

Pavel se ustraši, kakor bi ga krogla zadela, ter se zavrti avtomatično. Zefa je bila njegova in njegove sestre Ide varučka. Zatorej jo sme povpraševati kaj več.

"Kako vendar?"

"Padel je s kozolca na plug ali na brano, kakor trdijo drugi. Demokratje so mu plačali precejšnjo svoto za prostor. Revež se je napil, šel na kozolec spat, lestva se izpodmuzne..."

"Strašno!" zajezi Pavel besedni tok, ki se je mislil razliti, vzame palico in odhiti.

Nagloma gre o avgustovi vročini proti Travežu. Ne vidi, da se je pogreznila Resnikova pristava. Nevoljno zavrže komaj prižgano cigaretko, katero pobere deček, pritlikav kakor mezinec, ter jo puši kakor star tobakar.

Pavel je prišel v dvajsetih minutah do "Poklona", čeprav je do imenovanega kleča pol ure od Rudnika. "Poklon" so nazivali skalnati hrbet, ki se je porinil v dolino in jo zoževal z onstranskim bukovjem v sotesko, po kateri je šumela Bistrica kakor šampanjec. Priroda je sama razdelila dolino v dva dela, češ, da v enem vladaj rudar, v drugem ratar. Onkraj Poklona ni več premoga. Ondi se njive in travniki vijejo po gričkih, kateri se v obzorju poizgubljajo v ravnico, razdeljeno po Bistrici kot srebrni prečki. Kmetski domki odsvitajo iz temnozelene opreme kakor demanti, a tik za Poklonom stoji vas Travež.

Vegetativni pokoj predrami hripavi zvon, oznanjajoč tri popoldne. Nad bukovjem se vrane zaganjajo v jastreba "vrag, vrag, vrag!" V mostnice se skrije zelenjak, a kačji pastirji odfrlijo s steklenimi perotnicami. V pokopališčni živi ograji čivka neviden tiček venomer svoj "veni, vidi, vici"...

"Ali bi šel na grob Julijinega očeta?"

Pavel pride čez most v obširni vrt pokojnikov. Zaman pogleduje po dotični gomili. Mnogo je novih, brez nadpisa, ker vsak dan zagrebejo po več mrličev. Nekoč so jih nesli sedem zaporedoma, daje bilo videti, kakor izprevod mohamedancev, ki neso svoje rajnike v Meko.

Pavel pride k spominski piramidi, pod katero počiva pet ponesrečencev: gospod Bernard Makovec, paznik; Ignacij Mlekuž, kopač; Franc Ilovar, kopač; Jak. Treše, tekač. V jami se je bil vnel plin in vseh pet posmodil do smrti. Ko so jih nesli v bolnišnico, pravijo stari ljudje, da je dišalo pečeno človeško meso...

Na drugem nadgrobniku s križanimi kladivci se čita po nemško:

"Glück auf zur letzten Grubenfart!" (Srečo dobro na zadnjo pot v jamo!)

V kotu za samomorilce najde precej svežo gomilo brez križa, brez cvetlic, le koprive so obrasle rob. Tu so združeni telesni ostanki onega premogarja, ki si je na prsih vžgal dinamitno patrono, ko mu je žena z mladim delavcem ušla na Vestfalsko.

Pavel se obrne od žalostnega kraja k izhodu. Med križi in cipresami zapazi klečečo črno postavo. V slutnji stopi bliže.

"Julija?"

Ko deklica še vendar kleči, odstopi Pavel nekoliko, češ, da je prava bolest res nema.

"Moralo je tako priti!" reče Julija s trpečo ponositostjo, ko je vstala in mu podala zemeljnato roko. "Prav o tem času je teden dni, kar smo ga pokopali. Oplela sem mu grob in prinesla sveži venec za osmino."

"Moje sočutje, moje najsrčnejše omilovanje, ljuba, ljuba Julija!"

"Edino to dobroto še vam lahko storim, da umrjem, hitro umrjem, umrjem z večerno zarjo tega dne!" Tako se je umirajoči Sušar poslavljal od svojih.

Ko pripoveduje Julija vso nesrečo, ji zalijejo črno oko svetle solze; kakor bi bile cvetke pognale iz očetovega groba.

"V teh resnih urah pa sem ti jaz pošiljal malenkostna pisma!"

"Oh, bila so mi edina tolažba!" vzdihne Julija komaj slišno.

Medtem so se sence podaljšale. Večerna glorija se spušča na dol in breg. Vetri, ki so v vročem dnevu počivali, se zazibljejo, kakor pozdravi neznane dežele, ki se bliža s svojimi čudesi.

Julija se odpravlja. Pavel jo hoče spremljati, kar ona zabranjuje odločno.

"Tovarišice si brusijo jezike, da hočem postati gospa, vaški fantje me dražijo z dohtarjem."

"Ali te to boli?"

"Vse eno mi ni!... Res, boljši je jezik mutastega kakor opravljivčev!"

"S potovanja sem ti nekaj prinesel. Moram ti to torej pokloniti tukaj."

Iz žepa potegne škatljico, iz katere odlušči zlat prstan. Sredi bliščečega obročka gori velik rubin.

"Oh, oh!" se vzradosti Julija in v očeh ji zaplapolajo zadovoljnost, sebičnost in samoljubje kakor kresi o zmagi.

Pavel natakne deklici zlatnino na prst.

"Julija..."

"Pavel..."

"Ali se varam?"

"Ne!"

Pri tej kratki besedi ji je po obrazu spreletelo nekaj potajenega... Ali jezik ne ve za srce? In vendar je trenutek resnice več vreden, nego celi meseci laži in prevare...

Julija nagloma poprosi Pavla za svalčice, katere je pušila z veliko strastjo.

"Ko sem se učila šivati, sem se navadila tega športa."

"Ženska emancipacija!"

Molče se odpeljata roko v roki po stranpoti med lešjem in češminjem. Materina dušica diši nasladno, praprot se giblje po meji.

Veter strastno poljublja Bistrico... Luna preseva gaj z ljubezenskimi pogledi... Čiste zvezde se tresejo, da ne bi kdo šel za močvirskimi lučicami... A skozi sotesko se pripodi megla, ki se pošastno izpreminja, kakor da bi se iz nje režali in v njej poskakovali zli duhovi — osmrdljiva megla, ki vso okolico objemlje tesno, tesneje...

"Glej, da kmalu dokončaš svoje študije!" se poslavlja Julija od Pavla.

Ko visokošolec hiti domov, ga nekaj ščiplje v notranjosti, da bi zavpil. To je protest netvarinske duše proti živinski strasti. Naš plemeniti del se sramuje podlega dejanja.

Pavlu očitajoče odmeva v duši kakor po oskrunjenem templju.

"O, zakaj si jo spremljal v globačo nad Travežem!"

Razne zanimivosti.

O položaju duhovnikov v italijanski armadi

se poroča s poučene strani: Italijanska postava načelno ne pozna nobene določbe, po kateri bi bil kak duhovnik, škof ali kardinal izvzet iz službe na fronti in prideljen saniteti. Vojaških kaplanov ni v celi armadi. Edinole družba "Rdečega križa" pošilja vojaštva proste duhovnike, navadno kapucine, k ranjencem. Ko je papež daroval 5000 lir za prenosljive oltarje, ni dal te svote italijanskemu "Rdečemu križu", marveč jo je stavil na razpolago pomožnemu škofu v Turinu, Msgru. Angelu Bartolomasi, kateremu je poveril papež dušebrižništvo za ranjence, vendar pa pod pogojem, da se ti oltarji po vojni porabljajo za misijone. Da se v Italiji niso poklicali pod orožje tudi škofje kakor na Francoskem, je vzrok ta, da tačas ni v Italiji nobenega škofa, ki bi bil mlajši nego 40 let. Najmlajši škof, Msgr. Nasalli-Rocca v Gubbiu, je n. pr. 44 let star. Z ozirom na grozeče ljudsko razpoloženje si je italijanska vlada prizadeva, da duhovnike po možnosti uporablja pri saniteti. To se je pa le v najmanjšem obsegu posrečilo. Nedvomno mora najmanj 10.000 duhovnov služiti na fronti. O izvršbi nekega baje obstoječega paragrafa v mobizacijski instrukciji, na podlagi katerega so bili duhovniki vseskoz prideljeni saniteti ali pisarniški službi, rimskim cerkvenim oblastem doslej ni bilo nič znanega. Italijanska brambna postava kot taka se na duhovski stan nič ne ozira. Posamezni duhovniki so poizkusili zato še v zadnjem hipu, da bi mogli služiti vsaj kot častniki, napraviti inteligenčno izkušnjo. To so "prostovoljci", ki jih s tolikim zadoščenjem imenuje "Giornale d'Italia".

Kako daleč se slišijo nemški "42".

O priliki obstreljevanja belgijske trdnjave Antwerpen z 42 cm možnarji se je dognalo, da sega slišaj zvočnega vala nad 300 km daleč, pod pogojem seveda, ako so atmosferične razmere ugodne za prevajanje zvoka. Pri tem se je pa opazilo nekaj čudnega; v neki gotovi razdalji se namreč topa ne sliši, pač pa je njegov glas zopet slišen dalje naprej v večji daljavi. Nedavno je o tem izšel spis, v katerem se navaja, da znaša prostor, kjer postane top neslišen, približno 60 km, dočim je slišati njegov grom potem še 230 km daleč. Pas neslišnosti je bil že mnogokrat velikega pomena in bo v bodoče še večjega, ker so še-le sedaj postali prav pozorni na to. Tako je imel n. pr. Friderik Veliki svojo zmago pri Legnici dne 15. avgusta 1760 zahvaliti ravno temu pojavu. Iznenada napadeni Avstrijci niso dobili pomoči, ker sta armadi generalov Daun in Bascy stali v pasu neslišnosti ter nista čula grmenja topov.

Prva mula in veselje vojakov.

Z južnozapadnega bojišča piše nadporočnik M. Z.:

Pri nas je zadnje dni precej mirno. Vsi napadi so bili odbiti. Pred dvema dnevoma sem šel proti Bogatinu iskat planink ter ti one pridenem. Našel sem jih toliko, da bi jih lahko nabral cel koš. V svoji utici imam na stotine planink. Žal, da jih ne morem odposlati, ker na potovanju zmanjkajo. Od 5. sept. imamo šele lepo vreme ter je krasno, prej pa nas je nadlegoval dež, tudi toča; bilo je precej hladno. Toda moji trdni naravi ničesar ne škoduje; saj sem že devet mesecev na bojišču, nisem še imel nobenega dopusta, čestokrat sem ležal v mrzli vodi, spal pod snegom, pa vedno sem še zdrav, čeravno že nekoliko utrujen. Iz moje utice vidim krasno Triglav. Ko bi topovske krogle namesto svinca prinašale kake struklje, bi bilo tu krasno letovišče. Ko je prišla pred kakimi 14 dnevi čisto gori do nas krog 2000 metrov visoko prva mula, je moštvo revico s tolikim veseljem sprejelo, da so ji ušesa poljubovali! Sedaj pa smo tudi res izredno dobro preskrbljeni s hrano. Zjutraj si kuham kavo, predpoldne pečenko, opoldan obed, od katerega si nekaj prihranim za večerjo. Tudi sir, čokolado ter razne konserve itd. imam tupatam. Celo malinov sok, rum, pivo, vino dobim včasi. Torej, kakor vidiš, se nam glede hrane jako dobro godi.

Jeklene čelade francoskih vojakov.

Kakor se je že poročalo, nosijo francoski vojaki zadnji čas jeklene čelade, ki naj bi jim varovale glavo pred učinkom krogel. Neki francoski vojaški zdravnik piše o tem v "Lanceti":

Proučaval je petinpetdeset ranjencev, izmed katerih je trinajst nosilo jekleno čelado. Vsi drugi imeli rane na glavi, le ta trinajstorica ni dobila ran v glavo, dasi so jim krogle prebile čelado, marveč so se jim le pretresli živci in vrhu tega so imeli nekateri praske na licu. Zdravnik je mnenja, da so utegnile čelade preprečiti ranitev, vendar tega ne trdi kot popolnoma gotovo. Splošno se pa le misli, da nudijo jeklene čelade varstvo proti kroglam in na Francoskem bodo najbrže opremili celo vojsko z močnejšimi jeklenimi čeladami.

Slab plačnik.

Čevljar: Kaj je pa rekel gospod praktikant, ko si prišel po denar za čevlje?

Vajenec: Rekel je da še nogavic ne plačal in da torej za čevlje ne more nič dati, ker plačuje vse po vrsti.

Slabi ljudje.

Sodnik: Vi ste pač vse svoje dni občevali samo s slabimi ljudmi.. —

Obsojenec: To je pa res! Od svojega dvanajstega leta občujem samo s policaji, orožniki, sodniki in jetniškimi pazniki.

Potres v Alaski.

V Alaski je bilo včeraj zvečer čutiti močan potresni sunek.

Brezuspešna blokada.

Curih, Švica, 17. oktobra. — Iz poročil glede velikega sejma v Lipskem je razvidno, da se je prodalo kljub blokani ameriškim trgovcem na tisoče lisičjih kož in da so prišle iz Amerike velike pošiljatve raznih kož.

Slabo razpoloženje v angleškem narodu.

London, Anglija, 17. oktobra. Listi pravijo skoro soglasno, da je za prihodnji čas pričakovati v političnem oziru važnih dogodkov. Pri večini poslanske zbornice je opaziti neko slabo razpoloženje radi zadnjih odredb ministrskega predsednika Asquitha.

Dardanelsko vprašanje ter obširni seznami izgub kažejo, da se najbrž nikdar ne bo dospelo do Carigrada. Problem rekrutiranja bo najbrž povzročil krizo v kabinetu ali celo odstop celega kabineta.

Anglija potrebuje do prihodnje spomladi nadaljnih 3,000,000 mož ter pravijo listi, da je neumno govoričenje, da se bo Anglija kosala z Nemčijo, ki ima še vedno 10,000,000 mladih mož na razpolago.

Kitchener pravi, da je treba še več vojakov.

London, Anglija, 17. oktobra. "Birmingham Post" je dobila od lorda Kitchenerja poslanico na narod v Birmingham glede rekrutiranja v tamošnjem mestu. V tej poslanici se glasi, da mora imeti Kitchener več vojakov in še veliko več vojakov, če se hoče ohraniti armado, ki stoji v polju, na svoji dosedanji višini. Kitchener apelira na vse možke, ki so zmožni nositi orožje, naj vstopijo v armado, če nočejo, da bi bilo življenje njih sodeležanov nepotrebno ogroženo.

"Suša" v Chicagu.

Chicago, Ill., 17. oktobra. — Kljub dežju, ki je padal celi dan je bil Chicago zopet suh. Gostilne so bile zopet zaprte in farizeji so imeli zopet dober dan.

Nekaj za ženske.

Svetovno znani predsednik republike Ecuador v Južni Ameriki, umorjen leta 1875., je bil zelo lepe in prikupljive vnanjosti. Posebno krasni so bili njegovi dolgi lasje. Vabili so ga povsod na vse veselice, prireditve itd. To mu je vzelo veliko dragocenega časa in zato se je pustil gladko ostriči. In uspeh? Pri miru so ga pustili! Z dolgimi lasmi so izginila tudi vsa vabila. Odslej je imel dosti časa za resno delo.

Smrt prijatelja Schoppenhauerja.

Berlin, Nemčija, 15. oktobra.— V Frankfurtu je umrl v starosti 92 let dr. Wilhelm Gwinner, osebni prijatelj in življenjepisec slavnega nemškega filozofa Schoppenhauerja.

Novi vpoklici v Italiji.

Te dni so morali pod orožje rezervisti prve in druge kategorije letnikov 1886 in 1885 pehote, dalje rezervisti letnika 1884 pehote iz Sardinije in bersaglierji, konečno rezervisti tretje kategorije letnika 1881.

Italijanov ni več v Libiji.

"Tägliche Rundschau" poroča: Zadnje italijanske posadke v Gadamesu in Zarzisu, ki niso več mogle doseči obale, so šle čez mejo v Tunis (Afrika).

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

ŽENITNA PONUDBA.

Rad bi se seznanil s Slovenko ali Hrvatico, staro od 40 do 50 let. Mora imeti nekaj denarja, mora biti dobrega značaja in prijazna z ljudmi. Jaz nerad hvalim svoje sposobnosti, temveč le rečem, da imam nekaj skušnje, sem dober mehaniker ter vajen različnih del v hiši in zunaj. Katera se hoče prepričati o meni, naj vpraša rojake v Racine, Wis. Pišite ali se pa osebno javite na:

John Razporich,
1219 — 8th St., Racine, Wis.

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem
Upravništvo Glas Naroda.

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bode obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je upravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo 'Glas Naroda'.

Glas iz dežele svobode.

Napisal dr. **Bogomil Vošnjak**, član Jugoslovanskega odbora.

(Nadaljevanje.)

V Trdinovih bajkah modruje Belokranjec o Nemcih. Ako se vrže Nemca na tla, ne more se dvigniti; tako neroden je. Nemci so nepolitičen narod, narod brez politične prožnosti, brez političnega daru, brez vsakega smisla za politično svobodo. Dvanajst milijonov Jugoslovanov podvrženih in polagoma asimiliranih nemški kulturi bi dali nemštvu to, kar mu manjka, politično smisel in preobrazilo Nemce v politično sposobnejši narod. Ako bi si Nemci krčili pot v Carigrad, Mezopotamijo in Indijo preko jugoslovanskega državnega mrliča, izpremenili bi ostanke jugoslovanske nacije v renegatski življ. Pa ta življ ne bi bil svobodoljuben kakor svobodna neodvisna jugoslovanska nacija, temveč to bi bil življ evropske reakcije, istotako kakor poluslovanski Prusi. Da se ohrani in okrepi Jugoslovanstvo, to je v velikem interesu vsih, ki verujejo v demokracijo, v svobodo in državno sožitje, skratka v napredek evropske družbe. Nemčija in Avstrija sta danes meso in kri obče reakcije.

Smelo smemo trditi, da je evropska civilizacija na razpotju. Ne samo ona, nego tudi veliki narodi, kakor tudi mali. Slovenci sami niso nič manj na razpotju. Ako kedaj tekom svojega političnega življenja, je dolžnost ne samo slovenske inteligence nego vseh Slovencev, da v usodepolnem času premišljujejo in se posvetujejo, kojo pot je treba ubrati. Samo narod, kojemu je jasen politični cilj, sme računati na političen uspeh. Slovenci so tekom poslednjih desetletji tavali v mraku svoje narodne polneksistence brez programa, brez nade, brez jasnih smotrov. Samoubojstvo bi bilo, ako nadaljevali v tej smeri. **Veliki čas nas mora najti pripravljene.**

V težkih dneh so zapisane te vrste, ko čutimo v svoji duši, da se bliža odločitev borbe z vsemi svojimi nepreglednimi posledicami, ko se gre za življenje ali smrt velikih narodov, kakor tudi skromnega slovenskega roda.

Ne gre se samo za politično eksistenco Slovencev, nego tudi za njih socijalno.... Čujte besede, ki jih je napisal Mazzini v svojih "Dolžnostih človeka": "Onega dne, ko bi vi hoteli ločiti socijalno od političnega vprašanja in bi rekli: Emancipirati se moremo, kakoršna koli je ustava, kateri podvržena je dežela, sami bi se podvrgli večnemu socijalnemu hlapčevstvu."

Pa ne samo načelo narodne neodvisnosti, kar pomenja obenem i socijalni napredek, so v opasnosti za vse male narode brez izjeme. Zdravi ideali narodne samovlade, občih demokratskih teženj, državljanskih pravic in svobode uničeni so, ako Prusija zmaga. Nravni temelji mednarodnega življenja so porušeni, ako zmagajo nemška načela državnega nasilja.

Moja namera je, da gledam na slovensko vprašanje ne z oskega slovenskega stališča. Novi narodi se morejo učiti od onih zapadnih starih narodov, ki so si stekli tekom svojih političnih borb, veliko politično in socijalno izkušenost. Živijo v svobodnih državah, osebna svoboda vsakega državljana je zaščitena na najskrbnejši način, v njih vlada javno mnenje. Od nemškega imperijalizma loči jih nepremostljiv prepad.

Kam je nam Slovencem kreniti, to je jasno kakor beli dan. Nemčija je zakleti sovražnik vseh malih držav in malih narodov. Slovenci smo Nemčiji na potu. Pometala bi pa sploh z vsemi "malimi", tudi z onimi, ki je ne motijo toliko kakor mi.

Naša pot nas more peljati edino le tja, kjer vlada popolna politična svoboda, kjer je vsakemu svobodno izražati svoje misli s peresom in ustmeno.

Ne kot Slovenci in Jugoslovani, ampak kot ljudje, iz človeških obzirov moramo biti v odporu proti Prusiji. Človeško dostojanstvo je samo tam varno pred nasiljem, prava etika more zavladati samo tam v človeških srcih, kjer je državni ustroj svoboden in demokratičen.

Nemška svetovlada, nemški mir pomenjata pogaženje človeškega dostojanstva.

Odpor proti vsenemštvu — Avstrija je samo ponižna zaničevana dekla vsenemštva — je dolžnost vsakega Jugoslovana, Slovenca in človeka v obrambo občnega človeškega dostojanstva.

2. NAŠA BEDA.

Predno gledamo naprej, še en pogled nazaj na slovensko politično bedo v preteklosti.

Francoz Taine je nekdaj pred veliko revolucijo primerjal Francijo z veliko hišo. V spodnjih nadstropjih so velike krasne dvorane, in v njih se šopiri peščica izvoljenih priveligirancev. V gorenjih nadstropjih, v malih tesnih sobicah, so pa stisnjene narodne množice, ki nimajo ne prostora ne luči. Ta primera velja za Avstrijo pred vojno, in sicer do pičice.

V prvem nadstropju stare gostilnice, v kateri je vse prav staroversko, se je naselil prešerni madžarski žlahčič in Žid ter nemškoavstrijski birokrat, aristokrat in nemški kapitalist. Lepo in udobno biva ta gospoda, vse udobnosti so jim na razpolago, imajo vsega v izobilju in v radosti in veselju jim potekajo dnevi. V malih zadušlih sobicah pod streho so pa stlačane slovanske mase. Gospodar gostilne je prišel v davni davnini iz Švice, in nekdaj je bila ta hiša pravo zaklonišče marsikateremu potniku. Pa hiša je ostala taka, kakoršna je bila v starih časih. Sosedje so si že zdavnaj zidali svoja nova poslopja, stara hiša je pa ostala. Nikdo se prav zadovoljnega ne čuti v tem domu, niti oni v prvem nadstropju ne. Najmanj se pa čutijo domači oni, ki so stlačeni pod streho. In švicarski gospodar je proti tem nadstropjem najneusmiljenejši, misli da so odvisni od njega. Za njih ni svobode, ključ ima gospodar v žepu, in hiša je njegova.

V temnih hodnikih, v plesnivih vežah te polurazpadle stavbe ni mesta za ljudi, polne inicijative in toplih čustev. Tu se govori zamolklo, drug z drugim ne govori istine, nego skuša prikrivati svoje misli. Ljudje so postali neodkritosrčni in nezaupljivi drug proti drugemu.

Bogataši v tej hiši niso niti srečni niti zadovoljni. Kako je pa z revnimi, in se še celo z najrevnejšimi izmed revnih, z ubogo slovensko rajo?

Bili so v devenajstem veku lepi momenti v slovenski zgodovini. Napoleonova dota — ilirizem, leto 1848, slovenski tabori. Pa vse to so bile samo epizode, katerim je takoj sledil mrak, reakcija.

Ali ni značilno, da je cesar Franc uprav v Ljubljani zapovedal liceijskim profesorjem, da je njih edina dolžnost vzgojevati poslušne podanike, nikakor pa ne državljane, sveste si svojih državljanskih pravic. In cesarjeve besede, tako silno odgovarjajoč Meternihovemu sistemu državne reacije, niso veljale samo Slovencem, ampak vsem narodom Evrope. Meternihova Avstrija se je globoko ujedla v dušo slovenska ljudstva. Ona mu je vzela smisel za politično samostalnost, odločno iniciativo, za slobodno razvijanje narodnih energij v državnem življenju. Meternihova reakcija je bila strašna mora, ki je dušila slovenstvo. Stara dedščina jemlje se dandanes Slovenstvu pravi polet. Tam, kjer je Avstrija sejala rekcijo, je želo nemštvo. In zrelo slovensko klasje je padlo v naročaj vsenemštvu. Ne samo nemški imperializem in militarizem, nego tudi avstrijska reakcija mora doživeti svoje Kane, ako hočejo napredovati avstrijski narodi.

Težki so bili prvi začetki slovenske narodne borbe. Andre Cheradame je napisal leta 1901 knjigo: "Evropa in avstrijsko vprašanje na pragu XX. veka". Cheradame je bil političen prorok, s svojim bistrim očesom je odkril vso grozečo opasnost vsenemškega gibanja. Bil je do dna prepričan, da je borba med Nemci in Evropo neizogibna v času, ko so najbistrejši ljudje smatrali taka svarila za politične bajke. Cheradame je slikal v svoji klasični knjigi Slovence na zelo simpatičen način. "Ti Slovani, po večini kmetje ali manj premožni prebivalci goratih krajev, so imeli neštete zapreke, predno so se zamogli organizirati." Slovenske prirodne sposobnosti jim zagotavljajo nepretrgan razvoj. Gospodarsko in politično so Slovenci prava žrtva avstrijskega sistema. Čim jasnejši jim bode pogled, tembolj neznana jim bo nemška uprava, ki je izvir krivice in trpljenja za slovenski rod. Dobro je označil ta Francoz slovensko politično Golgato.

Zavestno slovensko politično življenje se je začelo pravzaprav šele v šestdesetih letih. Tabori so eden najvažnejših mejnikov slovenske politične zgodovine. Tedanja generacija je bila strogo narodna. Poznejši klerikalizem je bila neznosna stvar. Duhovniki so bili v stranki, katere voditelji so bili svobodomiselnih nazorov. Trstenjak in Raič, ali nista to vzora človeka, Slovena in Slovana in duhovnika? Bili so to možje podobni v mnogem Štrosmarjerju in Račkemu, v manj kozmopolitski, bolj skromno — slovenski izdaji. Kakor oba velika Hrvata sta tudi Trstenjak in Raič prešinjena od silnega narodnega čuta. Trstenjak je znanstvenik in v tihem svojem župnišču se čuti srečnega in zadovoljnega sredi svojih knjig. Generacija sedemdesetih let Vošnjak, Zarnik in drugi — imenovali so se Mladoslovence — je že čutila, da je ena stranka preozka za novo razvijajoče se slovenstvo. V tedanjem času, ko je bila Nemčija še slaba in ni imela pod Bismarkovim vodstvom nikake ekspanzivne vsenemške politike ni bil odpor med strankami škodljiv.

Od nekdaj je dajala Goriška novo orijentacijo za slovensko politiko. In evo iz Goriške je bil mladi fanatični duhovnik, poznejši škof Mahnič. Njegov Rimski Katolčik je bil glasilo neusmiljenega sovraštva.

(Nadaljuje se).

Mesto v granatnem ognju.

"Frankfurter Zeitung" poroča iz Gorice:

Najčudnejše, kar se ti more pripetiti, je pač to: Sediš v kavarni "Corso", piješ kavo, bereš kak list, naenkrat pa — in to se je baje zgodilo — pade med melanžo in list na tla krogla iz puške. Bila je sicer le krogla, ki je zgrešila svojo pot in na dolgi svoji poti zčrpala svojo moč, vendar pa je bila krogla. Kavarna "Corsa" v Gorici torej dandanes ni baš vzorno bivališče in ne brez nevarnosti, toda Goričani se vendar radi tam shajajo.

O kavarni "Corso" se bo nedvomno pisalo v zgodovini te vojne, kakor tudi o tistih kmečkih hišah v Bukovini, ki je mimo njih vrat šla naša pot naravnost v stajališča. Med čeljem in zaledjem od strelskega jarka do družinskih izbic je tu samo kratek izprehod in nikjer niso meščani, ki so vojno poznali doslej samo iz časniških poročil, tako blizu smrti kakor v Gorici. Le 2000 korakov oddaljena se je razkolehala po vrhovih ter preži dol na mesto. Nje spačeni obraz se dotika rožnatih lic teh pestrih vrtov, belih cesta in z zelenjem obdanih dvorcev. A vrtovi, ceste in dvorci se za to ne zmenijo. Cvetejo dalje, kakor da se ni nič zgodilo, kakor da se nič ne godi in da vlada po svetu kroginkrog najnedolžnejši mir. Tak čut nezavedne idiličnosti živi samo še po cvetočih livadah, ki jih obseva zlato solnce, pa jih obiščejo z jasnega neba granate, ki jih uničijo. Prileti granata, človek se zgrudi, toda narava gre svojo pot naprej, in sonlčece sije dalje. Tako je v Gorici.

Iz Št. Petra se pripelješ z brzimi konjiči v mesto. Prvo, kar srečaš in te iznenadi, so hercegovski delavci, vojaki s fesi na glavah. Zakličeš jim:: "Kako se vam godi v tej deželi?" — "Dobro! Živimo na pečinah, kakor pri nas doma!"

Med snežnobelimi palačami, balkoni s cvetjem, med lampijončki, ki so pač namenjeni za noči pod južnim nebom se izprehajajo stasovita dekleta s florentinskimi klobuki, pripognejni čez lica in pod brado pritrjenimi s črnim žametnim trakom. To je sicer zastarana moda, tukaj pa je to moda, ki velja danes, jutri in pojutrišnjem. Večinoma črnomaljasti obrazi plemenite podolgaste obli- Med mlajšimi težko naletiš na nelepo žensko. Njih pisane obleke s pestrim trakovjem plapolajo v vetru. Če se spomniš na nesnago, revščino, grdost in bedo na Ruskem Poljskem, na vse grozote, ki se nahajajo tam neposredno za fronto, si moraš vedno zopet ponoviti: Samo dvatisoč korakov je! Toda tu se ob gromenju topov izprehaja vse, kar je lepega, si kupuje sadja ter govori o vojni kakor o "žegnanju", za koje so čisto blizu mesta postavili šotore.

Zdaj pa zdaj prileti sredi ceste granata ter nas s temnim pokom spomni resnične sedanjosti. Ljudje se zdrsnejo, obmolknejo za hip, potem pa čebljajo dalje, kakor da ni bilo nič. Strežaj, ki ti v hotelu puli prtljago iz rok, meni: To še ni prav nič. Nocoj bi morali biti tu. Tako pa je žvižgalo, da so ljudje kar stekli od oken. Kakor ob nevihti!"

Na Velikem trgu (Piazza Grande) je vse zaprto, kakor v stanovanju, katero je lastnik zaklenil, ker se je podal na kmete. Oknice so spuščene ali priprte, da bi varovale sobe pred solnčnimi žarki; renesančni angelji ob vratih so žrtve granat. Ta kavarna, ki je v mirnih časih pač središče mesta, je zapuščena; zdi se ti, da je še zaspana, kakor zjutraj, ko se ima ravnokar odpreti. V prihodnje je sploh ne bodo več odpirali, stoli so že več tednov zloženi v kupe, in ko sem skušal vseeno obrat zbuditi, so me poslali v kavarno "Corso". Šel sem naprej, stikal v zapuščenosti po zanimivih podrobnostih, si ogledoval pročelja hiš, naletel tupatam na najplemenitejše oblike renesance, potem zopet na divne italijanske hišice z galerijami in balkoni, na vrtove, pisana steklena jabolka, dvajset korakov naprej pa se zgroziš, ko pogledaš v obraz vojni. Neko hišo je zadelo v notranje prostore, granata je razdrla drugo nadstropje, tako da vidiš v sobe. Čelni zid tega nadstropja je docela odtrgan, tako da imajo sobe samo po tri stene, kakšna tudi le dve. Tam, kjer je granata neposredno zadela, je samo še ena stena s sinjo tapeto, okrašena z rožnatimi venci v starem meščanskem slogu. V drugem prostoru je odprta omara, in modra, rdeča, zelena ženska krila vise tam med nebom in zemljo. V bližnjem kotu pa zopet ravnotako kakor navadno. Konjska železnica pricinglja, in postrešček čaka ob njej, da bi mu kdo izročil kako pismo za bližnjo ulico.

Še med vožnjo sem si prebral v Baedekerju poglavje o Gorici. Dotična stran je zelo aktuelna. Vedno naletiš na imena, ki si jih moral zadnji čas pogostoma slišati. Toda Baedeker še vedno pravi, da je Sv. Gora prijetno izletišče. Častniki, ki so se z menoj vozili, so me poučili, da zdaj nikakor ni prijetno, hoditi po Sv. Gori na izprehod, ker da je v italijanski ognjeni črti.

Izza fronte proti Lahom.

(Opazovanja in utisi očividca).

"Lah se ne vojskuje pozimi", so trdili "furšpanerji" iz leta 1859. in 1866, ko smo lanskega letau gibali, kaj bo z Italijo. Mi smo trdili, da Lah drži z vami, najmanj pa, da bo nevtralen. — Toda furšpanerji so trdili: Lahu ne ge vera; on se ne vojskuje pozimi; zebe ga rado. — Začel se bo vojskovati tje na pomlad, ko bo bolj toplo." In zadeli so jo, ti naši stari Salamoni.

Ob napovedi vojne je bilo naše kraško ljudstvo osupnjeno, da — prestrašeno. Vsa grozna slika poljske Galicije, ki je ne bi mogel v groznejših barvah naslikati niti mojsterski kist umetnika Vereščagina, ta pretresljiva slika: poteptana polja, požgane vasi, pretrgane družinske vezi in beg od domače hiše, vse to in še sto in sto drugih gorja z vsemi groznimi posledicami je stopalo ljudstvu živo predw oči. — In zato ni čuda, da se je zbalo naše ljudstvo slovenske Galicije. — Ta bojazen je bila utemeljena, ker je kraško ljudstvo navezano na domačo grudo z vso globino svoje plemenite duše. — Ljubi jo z vsem žarom, in dasi je majhna njegova hšica, a s trudom in znojem pridobljena, vsled tega jo ljubi tem bolj goreče, ker vidi v njej svojo kri, svoje življenje. — Zapustiti Kraševcu svoj dom, to je zanj najhujše. Prej spraviš levinjo od mladičev kot Kraševca od domače hiše. Zato nam tudi štatistika jasno pravi, da ima izmed vseh slovenskih pokrajin Kras najmanj izseljencev. — Ljubo doma, kdor ga ima!

Vsi smo mislili: v par dneh bo Lah na Krasu. To misel nam je vzbujala železniška uprava, ki je dala takoj železničarjem vozove na razpolago, kamor naj spravijo svoje pohištvo, pretrgala zvezo s Trstom in Gorico, poštni aparat je takoj drugi dan odpovedal svojo službo, časopisje in pisem nismo dobili dobrih 14 dni.

Laha se je namreč smatralo za dobrega plesalca in skakalca, ki bo prvi dan "fruštkal" v Krminu, kosil v Gorici in večerjal v Trstu. To pa zopet ni bilo brez temelja, kajti onih naših petnajst vojakov na meji, kdo bi si mislil, da bodo zadržali celo regularno vojsko!

K vsemu temu so nas začeli redno obiskovati laški zrakoplovi. Dva do pet, celo sedem na dan jih je plavalo nad našim kršnim Krasom ter nam pošiljalo ne ravno prijetne pozdrave v obliki bomb. — Pa tudi po morju, ki je bilo nekaj dni mirno in nedolžno kot ob ustvarjenju sveta, so priplavale "nečke', laške torpedo ter futrale s svojim svinčenim krnjem kraške skale.

Vso bridkost resnice smo občutili, ko smo zagledali pred seboj čete in kolone furlanskih beguncev, katerim bodi v čast povedano, da niso poznali nobenega jadikovanja. Kakor da bi vozili perutnino in turščino perje v Trst, tako so veselo in zadovoljno kramljali med seboj. Vojno stanje jim ni niti za las zmanjšalo njihove furlanske živahnosti in gospodstvaželjnosti.

Navidezno se je zdelo človeku: v vojnem stanju mro; nevarnost je pred vrati, toda uživeti se v ta resni položaj nismo mogli.

Istra.

Narod v Istri gleda preko morja in vidi in čuje ogenj in gromenje topov. Pa to je že izven njegove meje. Kaj se pa godi v notranjosti dežele in kakšna bo bodočnost, je pa zakrito s svinčeno težkim plaščem. Tržaška "Edinost" je ravnokar hotela nekaj povedati iz Istre: doživela je isto, kakor je usojeno in zapisano: — "Bel mrtvaški prt čez tvoje tiskarsko črnilo!" Želeli pa bi, da naši bralci preberejo sledeče vrstice iz zagrebških "Novin":

"Sedaj ko nam hoče stari neprijatelj ugrabiti skoro celo hrvatsko primorje, se često piše o hrvatstvu Istre in Dalmacije. Pri tem pa se v časopisju tu in tam opozarja z manjšim navdušenjem na istrsko nego na dalmatinsko hrvatstvo. Najbrže in edini vzrok zato bo ta, ker pisci raznih člankov gledajo samo na število Italijanov, katerih je v Istri več nego v Dalmaciji. Pa tudi ta vzrok velja za Istro zelo malo.

Pri zadnjem ljudskem štetju so našteli v Istri 403,566 ljudi. — 168,143 (43.52 odst.) naj bi jih bilo Hrvatov, 55,134 (14.27 odst.) Slovencev in 147.417 (38.14 odst.) Italijanov. Kakor kaže številka imajo Hrvati sami relativno, skupno s Slovenci pa obsolutno večino (57.79 odst.). Pri tem ne smeš pozabiti, da je pri tem štetju več tisoč Hrvatov zapisanih med Italijane.

Skoro nikdar pa ne pazimo na to, kakšno površino zemlje poseduje in obdeluje kak narod. In vendar je to vprašanje za presojanje, kateremu narodu pripada kaka zemlja, vrlo važno, morda celo važnejše nego same statistične številke o številu pripadnikov kakega naroda. Če se pazi nato, pa je narodnostna slika Istre čisto drugačna.

Hrvati in Slovenci posedujejo in stanujejo skoro v celi istrski pokrajini, Italijani so pa po nji raztresni samo po mestih in nekaterih mestecih kakor majhni otočiči po morju. In v teh so tako stisnjeni, da jih zunaj mestnih zidov (v doslovnem pomenu besede) navadno ni niti 1 odst. Zunaj ulici mesta Pazina n. pr. ni v celi okolici niti ene laške vasice in z zelo redkimi izjemami je tako v okolici Poreča, Motovuna, Rovinja, Pule, Vodnjana in vseh ostalih mest in mestec. Niti za zahodno obalo Istre ne morejo reči Italijani, da je njihova, ker naš kmet sega prav do morja. To pričajo hrvatska sela tik ob morju ali blizu morja kakor Premontura, Fukulin, Funtana (pri morju blizu Poreča) Vrvari itd. Kdor bi na zemljevidu Istre z barvami označil, kje stanuje ta ali ona narodnost, tedaj bi bila cela Istra pokrita s hrvatsko (na severu s slovensko) barvo, in na tej barvi bi kazale Italijane samo majhne pike.

Če se to upošteva, potem je razumljivo, da vsak inteligenten istrski Hrvat najde čisto naravno in razumljivo, da se Istra ne more imenovati drugače nego le hrvatsko zemlje.

Mi imamo skoro le kmetski, Italijani skoro le meščanski stan. Oni so (Italijani) zbrani v nekaterih po Istri raztresenih mestih in mestecih, mi pa zasegamo celo Istro; na stotine naših vasi, sel in bivališč se vrsti nepretrgoma od Premonturskega rtiča do Buzeta in Zrenja (naprej pa so Slovenci) in od Kastva preko Učke gore prav do mestnih vrat Poreča. Oni pa imajo skoro vse ulice, a mi skoro vsa sela in vso zemljo. To dejstvo je za nas neprecenljive važnosti. Vsled tega in pa z ozirom na to, da imamo tukaj mi Hrvati relativno (s Slovenci tudi absolutno) večino, je Istra in se mora tudi imenovati hrvatska zemlja.

Podaljšanje dopusta za planinske pastirje na Tirolskem.

Poveljstvo za deželno obrambo na Tirolskem je naznanilo, da se planinskemu osobju na Tirolskem in Vorarlberškem podaljša dopust.

Dober odgovor.

Kmet zagleda v mestu večjo gručo ljudi in vpraša v bližini stoječega postopača, kaj se je zgodilo.

"Nekaj posebnega", je dejal postopač. "Krava je znesla jajce!"

"A res?" je dejal kmet prijazno.

"Iz tega jajca se bo pa zvalil tak osel, kakor ste vi."

Vsi jo hočejo.

Mati: — Lepo delaš! V nedeljo so te videli z nekim frizerjem, včeraj z nekim pisarjem, danes pa z nekim krojačem....

Hči: — Kaj se pa jezite? Saj sem vam že povedala, da me hočejo vzeti.

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvanie.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issier Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Rojta, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Karne.
Mulbery, Kans. in okolica: Martin Kos.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.
Manistique, Mich. in okolica: B. Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. J. Likovič.
Aurora, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgene, Jakob Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouše, M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Min.: Jurij Kotse.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolico: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich, 3409 N. 5th Ave.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob Resnik.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kunse 1735 E. 33. St.
Youngston, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Klarich.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Kerhičnik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Conensburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: John Proctor.
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr. Leben.
Farrell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Frank Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Marianna, Pa: E. Gottlicher.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schulca.
Monessen, Pa.: Math. Klkelj.
Moon Run, Pa. in okolica: Frank Sadek.
Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik, Ignac Magister, Z. Jakše in U. R. Jakobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Frank Sema in Joseph Paternel.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: Louis Blažich.
Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.
Ravensdale, Wash.: Jakob Romih.
Davis, W. Va. in okolica: John Brodich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenoha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skoff in Louis Lončarič.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marcina.
Kemmerer, Wyo.: Josip Motelč.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode ozíralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Večni študent.

Ruski napisal **Potapenko.** — Za Glas Naroda poslovenil **F. R. D.**

(Konec).

Samo ob sebi umevno, da je bilo tako. Uboga človeka sta uvidela, da se bosta morala preseliti. iz starega stanovanja ter si omejiti svoje življenje, pa sta se spomnila svojega sina. Njihov sin je bil čuden človek. Nihče ni mogel trditi, da nima zmožnosti. Sprva je bil matematik ter je le počasi napredoval. V vsakem letniku je zaostal. Ko je ta študij končal, si ni poiskal službe, temveč vstopil v filologično fakulteto ter porabil za to sedem let. A ko je bil gotov s tem, zopet ni vstopil v službo, temveč postal pravnik. — Čemu je delal tako, — tega stara dva nista mogla razumeti. Nju ni stalo nič, nikdar ju ni vprašal za kak rubelj. Živel se je od privatnih ur, se slabo oblačil, tudi jedel ni preveč razkošno, celo stradal je — večkrat, a tega življenja ni hotel menjati z drugim.

— To je res, očka, to je res! — je rekel Glagoljev. — Čas je, čas, da se tudi jaz uprežem v jarem. Zadnji čas! No, kako? Ali ste se že ozrli za kakim mestom ter že govorili s kom? E?

— Mesto je že tu! — je rekel stari, ki je vidno postal živahnejši: — Pri nas na gimnaziji je prosto mesto za učitelja ruskega jezika. Ti si vendar filolog — jezikoslovec. — Ali ne bi mogel prevzeti?

— Da, to morem, oče! Vsakovrstne jezike znan poučevati. Samo žal mi je, žal....

— Toda kaj ti je žal, Aristarh? Saj vendar živiš, da bogzna kako. Le premisli, kaj imaš od tega. Kako zabavo imaš od tega, tako živeti, tega ne morem nikakor pojmiti.

— Kako zabavo? Toda prostost, moja prostost! Res je, le napol se najem, v pravi luknji stanujem, oblačim se, kakor pač pride. A zato nisem od nikogar odvisen. Prost sem kakor ptič. Vidite, kaka razlika je to! Če postanem zdaj učitelj, bom dobil takoj predstojnike: ravnatelja, nadzornika, tega, drugega in tretjega. Uniformo si moram obleči, ob zvonenju biti na mestu. Ob novem letu in rojstnem dnevu moram iti, da čestitam. Svoje nazore moram ohraniti zase in če kaj neljubega govorim, takoj je posvarilo, ukor in vsakovrstne neprijetnosti. Kolegi pa so si medsebojno zavidljivi, postrani se gledajo ter si skušajo škodovati. To je vseskupaj prav neprijetno, oče! Tu pa nimam z nikomur nič posla. Naši predstojniki na univerzi me čisto nič ne brigajo. Oni poučujejo, in s tem je vse končano. Tovariši so izvrstni mladi ljudje. Tu je sama mladost, značajnost, poštenost, odkritost in zvestost. Življenje se jih še ni dotaknilo, ne še pokvarilo. To je, kar me priklepa semkaj, dobri očka! Ste me razumeli sedaj, e?

Stari je sedel na postelji ter je povesil glavo.

— Da, da, umevno je.... Ti si svobodoljuben značaj.... Da, — no, torej.... če je tako,.... Aristarh, potem živi dalje, kakor se ti zdi prav.... Nočem te oropati svobode!

Glagoljev je hodil po sobi gorindol ter premišljal položaj. Hudo mu je bilo za njegovo svobodno študentovsko življenje. Toda tudi njegovih starih staršev mu je bilo žal. Dolgo se ni odločil, toda slednjič je začutil prav nenavadno odločnost v sebi.

— No, dobro, — je rekel, obrnjen k staremu možu. — Le ne ugovarjajte več, oče; odločil sem se. Domov se bova peljala. Stopil bom v službo. Skupaj hočemo živeti. Tudi to moram poskusiti enkrat.

Stari se je dvignil s težavo ter razprostrl roke:

— Hvala ti, Aristarh, hvala. Reči ti moram: ne radi mene samega, ampak radi tvoje matere. Ko je mislila na to, da se bo morala na stara leta seliti, je krčevito ihtela in nisem je mogel pomiriti. Potihoma sem odšel ter se napotil k tebi. Nalagal sem jo, da grem drugam, pa sem šel k tebi. Vidiš me tu.

Drugega dne so videli Glagoljeva v univerzitetni pisarni. Prišel je po svoje diplome. Na hodniku so ga obstopili tovariši. Med njimi se je zdel kakor veličasten lev sredi črede koz. Bili so sami mladi ljudje brez brade in brk.

— Kako? Res? Je-li mogoče? — se je glasilo z vseh strani. — Ali se je Glagoljev res odločil do tega?

Študentje iz vseh letnikov in fakultetov so bili tu. Vsi so poznali Glagoljeva kot večnega študenta, ki je bil zvezan z univerzo s takorekoč krvnimi vezmi. Več rodov je vstopilo in odšlo pred njegovimi očmi. Mnogo nekdanjih njegovih tovarišev je bilo zdaj njegovih profesorjev. Na univerzi je bil znana osebnost in skoro težko si je bilo predstavljati univerzo brez Aristarha Glagoljeva. —

Kot star študent, ki je poznal vse običaje in obrede, je stal v središču vsega študentovstva in vseh študentovskih prireditev. Brez njega se ni vršil nikak koncert, nikaka zbirka. Vsa nesporazumljenja med profesorji in drugimi predstojniki so šla skoz njegove roke. Šel je k dotičnemu profesorju, vneto zastopal ter prosil. In vedno je imel uspeh.

— Da, bratje, — je odgovoril Glagoljev tovarišem, — odpotoval bom, prevzel bom neko mesto. Svoje starše bom vzdrževal. Čas je, čas je že, prijatelji, zdravstvujte!

Vsi so uvideli, da misli Glagoljega.

ljev resno ter so se poslovili od

Na večer istega dne se je zbralo na snažnem dvorišču na Devičjem polju kakih petdeset študentov. Sami Sani so stali pred stopnjicami in na njih je stal oni stari kovčeg. Aristarh je stisnil še vsakemu roko ter se objel z tovariši. Žalostno je gledal stari oče, ko je videl, kako tesne vezi so spajale njegovega sina s tovariši in delal si je očitke, da ga je oropal vseh radosti svobodnega življenja.

Študentje so klicali in mu želeli srečo. Aristarh pa je sedel v sani ter se odpeljal. Oni pa so še mahali z robci in klobuki v slovo, dokler ni izginil njihovim očem.

— Zdravstvuj, Moskva! Zdravstvuj, alma mater (tako se nazivlje univerzo)! Zdravstvuj, moja študentovska prostost! — je govoril Aristarh v mislih, ko se je še zadnjikrat oziral v tovariše. Tega pa ni govoril glasno, da ne bi žalil očeta.

Njegovo razmerje do očeta je bilo čisto posebno. Ljubil ga je ter cenil njegovo vstrajnost, s katero je presedel petinštirideset let skoro na enem in istem pisarniškem stolu. Spoštoval je njegovo skromnost in zmožnost, z malim se zadovoljiti. Vendar iz njihovih pogovorov se nikdar ni moglo razbrati skupnih nazorov. Kje naj bi jih tudi dobil ta stari mož, ki se ni ganil nikdar v življenju iz svojega kraja.

Spominjal se je še svojih otroških let, in ko je obiskal Aristarh pred tremi leti svoje starše, ni našel nikake izpremembe. Tudi ni nikdar poskušal jima vcepiti svoje nazore, ki bi ju le prestrašili. Ko sta ga spraševala, jima je odgovarjal le: — Da, nekaj še nisem čisto po želji dovršil; rad bi še nekoliko študiral. To nikoli ne škoduje....

— Toda kaj bo z uradniškim delovanjem? — sta ga vprašala. — Enkrat moraš naš pričeti.

— Za to je vedno še časa, — je odgovoril. — Čemu bi tako hitel?

— A je tudi že čas, da misliš na svoj lastni dom. V tvoji starosti imajo drugi že otroke.

— Po tem ne hrepenim. Poleg tega pride kaj takega vedno nepričakovano. Če se primeri, pa se bom oženil. Če pa ne, bom pa tako živel naprej.

Skratka, trudil se je govoriti neodločno in kratko.

Do svoje matere je bil zelo nežen. Vedno je bil občutil, še v otroških letih, da ima njegova majka nekaj skupnega z njim in neko nagnjenje do nekaj višjega, kakor je ono, ki jo je obdajalo. A počasi se je tudi mati postarala ter postala taka, kakor oče.

Aristarh je mislil o preteklih dneh, ko so drčale sani po ravnini. Bile so neprijetne misli, ki pa se jih je kmalu znebil. Kakšen smisel bi tudi zdaj imele? Zdaj, ko se je enkrat odločil žrtvovati svoje svobodno študentovsko življenje staršem? Delal se je veselega ter se je celo pot trudil, govoriti z očetom ter ga razvedriti.

Pomlad je že minila in tudi poletje je šlo h koncu. V avgustu so se vrnili študentje v Moskvo, si poiskali stanovanja ter začeli pohajati na univerzo. Vse je šlo, kakor vedno, od enega dne do drugega. —

A vsi so jasno občutili, kakor bi nekaj manjkalo na hodnikih univerze. Aristarh je bil med tovariši preveč znamenita osebnost da bi ga mogli tako hitro pozabiti. V septembru se je celo pokazalo, da kakih dvajset študentov ne more nadaljevati študije, ker ne morejo zmagovati stroškov. — Moralo bi se prirediti kak dobrodelen koncert ali kaj podobnega, da bi se jim pomagalo. A nihče ni razumel, kako to začeti. Take stvari je oskrboval vedno le Aristarh Glagoljev. Niti polovico tega, kar je bilo potrebno, niso mogli spraviti skupaj. Pri vsakem koraku se je poznala Aristarhova odsotnost. Celo v poslušalnicah je dajala poslušalnici vedno nekak poseben čar in privlačnost.

Tudi pogovori študentov niso bili nič več tako zanimivi. Nič več ni bilo one razposajenosti in dobre volje. Tudi tu je bil vedno Aristarh oni, ki je ulil življenje v pogovore. Posebno pa se ga je pogrešalo pri večernih zabavah, ker on je znal piti in vesel biti, kakor pravi stari študent.

Bilo je koncem septembra. — Pravi čemerni jesenski dan.

V mali, zakotni gostilni se je zbrala družba študentov. Tam je bila posebna dolga soba, kamor so zahajali samo študentje. Kar so se odprla vrata, in na pragu se je pojavila visoka, krepka postava z veliko brado.

— Glagoljev! Glagoljev! Aristarh Glagoljev! — so mu klicali od vseh strani, in vsa družba v sobi je prišla naenkrat kakor ob glavo.

Vsi so skočili s svojih sedežev. Nastala je prava zmešnjava. Obstopili so ga, ga objemali, mu stiskali roke ter ga poljubljali!

— Kako pa to? Odkod pa? — so ga spraševali. — Kaj si prišel le na obisk? Si si-li želel nazaj?

— Kaj bi hodil na obisk? — je odvrnil Aristarh. — Za vedno sem prišel, za vedno. Ravnokar sem bil v pisarni ter sem se zapisal v ravno isti, drugi letnik. Tedaj vendar nisem napravil vseh izpitov do konca.... Eh, prijatelji, — je vskliknil Glagoljev, — kako dobro se naenkrat počutim pri vas! Mislil sem že, da bom čisto olesenel. Še en mesec, pa bi začel popivati, kakor sem tu!

Zopet je sedel na svojem starem prostoru pri oknu: drugi so se primaknili bliže, on pa jim je začel pripovedovati zgodbo svojega povratka.

— Tedaj sem bil sklenil, da bom redil svoje starše, — je rekel Aristarh. — Seveda, prijatelji, to je moja dolžnost. Stara dva sta se smilila. Torej sem prevzel mesto, si nabavil uradniško uniformo ter začel poučevati mladino v ruski slovnici. Šlo je za silo. Imel sem dobrega predstojnika in prijetne tovariše. Tudi otroci so bili pridni, celo radi so me imeli. A kako je šel ta stroj, prijatelji! Dan na dan isto! Kaj je samostalnik? Kaj je pridevnik? Kaj je glagol? Dobil sem skoraj tak občutek, kakor bi mi kdo zabijal žeblje v glavo. Dokler sem bil zaposlen, je še šlo, a ko sem bil prost, sem si zopet zaželel po svobodi, tovariših, gostilni, univerzitetnih hodnikih, zabavah, pogovorih, po vsem, kar je mlado, zdravo, brezskrbno, odkrito in pošteno. In hrepenel sem, hrepenel tako, da sem mislil, da bom poginil, resnično! In naenkrat mi je prišla usoda na pomoč. Moj stric — bil je čuden človek, pravi skopuh, ki si je celo življenje kopičil denar — moj stric, Gordij Matjejevič, je naenkrat umrl ter zapustil mojim staršem celih dvanajst tisoč rubljev, ki si jih je nagrabil celo svoje življenje. To pa je za naše kraje velikanska svota. No, uvidel sem, da mi ni nič več potrebno vzdrževati staršev, pustil sem službo ter prišel nazaj. Tu me zopet vidite, prijatelji. Zopet sem študent in mislim si, da bom ostal večni študent in kot tak tudi sklenil svoje življenje. Veličastno življensko stališče! Z nobenim drugim ne bi menjal. Na tovarištvo! Na prosto študentovsko življenje! Na znanost! — je sklenil Aristarh z močnim glasom ter dvignil čašo čiste vode kvišku.

Nastal je hrup. Klici pozdravljanja, pomešani z veselim smehom, so polnili sobo. Študentje so stegovali svoje čaše z vodo proti Aristarhu ter trkali z njim.

A kmalu so zamenjali vodo v čašah z vinom in še dolgo ta večer so se razlegali v oni sobi veseli glasovi.

Ob izlivu Soče.

Poročevalec "Berliner Tageblatta" Leonhardt Adelt piše o svoji zanimivi vožnji na drežini, železniškem ročnem vozičku.

Osem mišičastih mož žene vozi ček, štirje pa pojejo v taktu svoje verze. Proga preseka skalo in na obeh straneh štrle kvišku nje ne stene in vožnja gre skozi predore, katere stražijo bradati črnovojniki. Na ovinku zapazimo nepoškodovan morski grad Devin, katerega je Cadornovo poročilo že upepelilo. Nato je obiskal čudovito reko Timav. Že mnogokrat so iskali zgornji tek te reke, pa ga niso našli. Ker je vojska nagnala v te kraje na stotisoče žejnih grl, so začeli bolj vneto iskati, vrtati in kopati. Ljudska pravljica je prišla na pomoč moderni znanosti. Na doberdobski planoti je velika luknja, v katero je padla deklica, tako pravi pravljica. Njeno truplo pa je Timav prinesel v morje. Avstrijski vojaški intendant je jamo preiskal in na dnu je našel pitno vodo, najbrže tek Timava. In tako je vprašanje vode za vojake rešeno.

Voziček je zavozil proti Tržiču. S prostim očesom je bral na ladjedelnici napis "Adriawerke". Z daljnogledom je pregledoval okna, pa ga ni videti Italijana, čeravno dobro vemo, da je notri. Najbrže spijo, kajti noben strel ne pade, čeravno se precej nežnirano kažemo pred kritji. Tovarniški dimnik ima sedem lukenj. Mesto leži na desno za železniškim napisom. Onstran kanala so ribniki in lagune. Pred nami je izliv Soče, ki se pri izlivu skoro duši v močvirju in pesku.

Že prve dni vojne so laški listi poročali o osvojitvi Tržiča. Sicer avstrijsko armadno vodstvo mesta ni mislilo braniti, pa je le pustilo nekaj manjših oddelkov v mestu. Od Pieris so se na kolesih pripeljali pojoči in žvižgajoči bersaglieri, katero so na temelju časnikarskih poročil imeli za osvojeno. Kmalu jih je spreqel ogenj strojnih pušk. Niti eden ni ostal živ. V začetku smo v Sočini delti imeli le slabotne sile. Ena stotnija deželne brambe je cel teden zadrževala dve laški diviziji. En orožnik z osmimi možmi je zaprl neko vas pred sovražnim prehodom.

Stopnjo za stopnjo so šle naše prednje straže na pripravljene postojanke na doberdobski planoti. Še zadnjo noč se je splazil poročnik S., ki je sedaj z nami, s patruljo, po trebuhu se plazeč, v Tržič. Tamkaj je ena brigada, in pri nji je ravno na obisku Luigi Barzini od "Corriera della Sera."

O italijanskih ujetnikih v Ljubljani.

"Zeit" priobčuje naslednji dopis iz Ljubljane:

Splošno napravljajo italijanski vojni ujetniki, ki so nastanjeni na ljubljanskem Gradu, dober vtis, dasi bi se moglo nekoliko bolj skrbeti za snažnost novih vojnih uniform. Tudi kot ujetniki se obnašajo po vojaško in avstrijske častnike strumno pozdravljajo. Ako ujetega italijanskega vojaka vprašaš, kako je prišel v ujetništvo, potem ti vsakokrat pripoveduje, kako se je boril kot junak in še bolj, a strašna premoč ga je nadvladala.

Premnoge sem vprašal, zakaj je po njihovem mnenju morala izbruhniti vojna. Niti eden ni vedel odgovora. Pravijo: "Dobili smo povelje!" Ali pa: "Mi vojaki ne razumemo politike in vršimo samo svojo dolžnost." Samo eden me je skrivnostno potegnil v kot in mi s tihim glasom rekel:

"Avstrija je nam Italijanom vzela kos dežele, to moramo zopet osvojiti." — "Ali bo to lahko?" ga vprašam. — "Da, naš gospod polkovnik nam je rekel: tam na avstrijski meji je nekaj utrdb, te moramo z naskokom vzeti, kar je vsekakor malo težko; no, ko se enkrat prodre, potem je mogoče kreniti naravnost na Dunaj."

Tako mislijo gospoda.

Razen vojnih ujetnikov je na ljubljanskem Gradu nastanjenih še nekaj civilnih ujetnikov, žene in otroci italijanskih podanikov, ki jih v kratkem odpravijo v domovno občino, ter nekoliko političnih osumljencev. V kuhinji dela neki star mož iz Primorja, ki ima odsedeti štiri leta. Ko sem z majorjem prišel v kuhinjo, je za voljo božjo prosil, naj ga puste ondi vsa štiri leta; po njegovem mnenju ljubljanski Grad ni najslabše mesto, če človek že mora biti jetnik.

("Zeit").

Obed mrtvih.

Dunajski listi poročajo: Na oni strani Soče leži vas Mariano, kjer so se pred nekaj dnevi vdomačili sovražniki. Nekega dne krog poldne smo opazili, da obedujejo častniki zunaj poleg neke hiše; bilo jih je 26. Sredi kosila sproži naša baterija salvo; ena granata se je razpočila sredi med častniki, tako da je bilo to njihovo zadnje kosilo — kosilo mrtvih. Učinek je bil strašen; miza in častniki so bili kakor pomedeni.

Od neke druge baterije so videli častniški štab, general je šel s svojimi častniki proti fronti. Na enkrat zadene naš strel sredi družbe. General in nekaj častnikov je padlo, drugi so se razkropili. — Pozneje smo videli častnike hiteti k ranejnim. Drugi strel je zadel tudi te. Nato je prišlo sanitetno osobje, ki je odneslo generala.

Treba pripomniti, da je desna stran Soče južno od Gorice ravnina, dočim je severna stran gorata. Na levi strani Soče je povsodi gorovje, na jugu označuje ozemlje kras s svojimi dolinami in grapami. Le-te so južno od Zagraja posejane z mrtvimi trupli Acquijeve brigade, t. j. 17. in 18. pešpolka ter pijemonteške brigade, sestoječe iz 3. in 4. polka. Često prihajajo k nam dezerterji posamezno in v skupinah, ki se udajajo, celo častniki, sanitetni oddelki itd. ter se ne obotavljajo izdati svojih pozicij; splošno potrjujejo, da v njihovi vojski ni nobene sledi vojnega navdušenja.

Obletnica slamnika.

Prvi slamnik je dal na glavo nemški cesar Oton Veliki leta 946, ko je šel s svojimi vojaki na vojno zoper francosko kraljico Gerbergo. Od tistega časa je torej ravno 969 let, odkar so prišli slamniki v veljavo.

Anglija pospešuje proizvajanje municije.

Reuterjeva agentura poroča: — Anglija je dobavila Franciji za proizvajanje municije 2 milijona ton premoga. Del tega premoga se je pripeljal z ladijami, ki jih je dala na razpolago britanska admiraliteta. Transport je sedaj končan. Avstralska orožna tovarna dela zadnji čas z dvojno delavno dobo, tako da se je proizvajanje zelo pomnožilo. Vladne delavnice v Neusuedwalesu so se izpremenile v arzenale in izdelujejo sedaj strojne puške. Avstralski bramb- ni minister je odredil potrebno, da se začno izdelovati težke granate.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—.60
Marija Kraljica	—.60
Vrtec nebeški	—.40

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—.40
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Berilo tretje, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Dobra kuharica, vezano	$3.00
Domači živinozdravnik	—.50
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Hitri računar, vezano	—.40
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vsak 50¢, oba	$1.00
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenška pesmarica, 2. zvezek po	—.60
Spisovnik ljubavnih pisem	—.40
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Cvetke	—.20
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Grizelda	—.10
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Ivan Resnicoljub	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Izidor, pobožni kmet	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Kristusovo življenje in smrt vezano	$3.00
Krištof Kolumb	—.20
Križana umilejnost	—.40
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Lažnjivi Kljukec	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Maksimilijan I.	—.20
Marija, hči polkova	—.20
Mati, socijalen roman	$1.00
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na divjem zapadu, vez.	—.60
Na jutrovem	—.30
Na krivih potih	—.30
Na različnih potih	—.20
Narodne pripovesti, 1. in 3. zvezek po	—.20
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, vez.	—.80
Prihajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Prst božji	—.20
Randevouz	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Stanley v Afriki	—.20
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.80
Sveta noč	—.20
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.20
Tegetthof	—.25
Vojan na Balkanu, 13 zvez.	$1.80
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenjepis Simon Gregorčiča	—.50
Življenja trnjeva pot	—.50
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
16. zv. Zlatokopi	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misionarjev	—.30
19. zv. Mlada mornarja	—.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger:

Brat sokol	—.20
Pri puščavniku	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Županova Micka	—.30
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Ogrske, mali	—.10
Združenih držav, mali	—.10
veliki	—.25
vezan	—.50
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25

OPOMBA: Naročilom je prilo žiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vsakem nakupu že vračunana.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

VOJAŠKE VESTI.

Odlikovanja. Vitežki križec Frane-Jožefovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca je dobil major Fran Korec in vojaški podintendant Alfonz Malaverh.

Imenovanja. Za štabnega narednika je imenovan Anton Toplikar pri 97. pešpolku, oddelek strojnih pušk. — Za poročnike so imenovani vojaški akademiki: Gottfried baron Schwarz pl. Karsten pri 17. pešpolku, Fran Matejka pri 27. pešpolku in Ervin Riegel pri 27. pešpolku. — Pri 17. pešpolku. Za majorja sta imenovana stotnika: Adolf vitez Metnitz in Herman vitez Ziernfeld. Za nadporočnike so imenovani poročniki: Boguslav vitez Mihalić, Kristijan Pertot, dr. jur. Fr. Herzog, Avguštin Trojanšek, Fr. Korent, Stanislav Lavrenčič, Fr. Aleš in Fran Rožman. Za poročnike so imenovani praporščaki (kadeti) v rezervi: Rudolf Školar, Maks Abuja in Hugo Šauta.

KRANJSKO.

Padel je na severnem bojišču Milan Planinec, sin poduradnika južne železnice Planinca v Ljubljani. Pokojni je končal eksportno akademijo ter je pred vojno služil v Srbiji. Vsled vojne je prišel domov. Meseca svečana je bil potrjen v vojake, nakar je odšel v Galicijo, kjer je ob priliki napada na ruske postojanke padel. Pokojni je bil up in nada starišev; dve njegovi sestri sta služili kot stenografistinji, da se je lahko izšolal.

Vojaki so umrli. Iz Inomosta se poroča: V tukajšnji bolnišnici "Hotel Maria Theresia" je umrl na srčni vodenici in vnetju možgan Alojzij Pucelj iz Zališča pri Rudolfovem, delavski oddelek 17. pešpolka. — V ljubljanskih bolnišnicah sta umrla: Fran Šorejs, praporščak; Šandor Nagystock, ogrski pešec.

Ranjena na bojišču. Starejši sin kranjskega deželnega glavarja, rezervni poročnik Ivo Šusteršič, je bil ranjen na italijanskem bojišču, pri Tolminu. Ranjen je bil v strahovitih bojih, sredi svojih Bosancev. Rana po zatrjevanju vseh očividcev ni nevarna. Tako poroča državni poslanec dr. Benkovič, ki službuje v neposredni bližini bojišča. — Na severnem bojišču je bil težko v nogo ranjen in se zdravi v bolnišnici v Lincu poročnik 6. ulanskega polka Rajmund Jordan, rojak radovljiški.

Iz ruskega ujetništva se je te dni oglasil topničar Janez Koeman, mizarski mojster in cerkvenik v Rogatcu pri Šmarju na Dolenjskem in načelnik gasilnega društva. Vršil je vojno službo v Przemyslu in je bil po padcu trdnjave z drugimi vred odpeljan v Taškent v gorkem Turkestanu.— Iz ruskega ujetništva se je oglasil za drtvega proglašeni narednik Žganjar in Fran Omeje iz Št. Vida pri Ljubljani. — V ruskem ujetništvu se nahaja že 7 mesecev pogrešani Janez Levec od Sv. Ane občina Log, korporal 27. domobr. polka; bil je zajet 14. novembra 1914. Kraj ujetnika ni naznanjen.

Umrli so v Ljubljani: Gabriel Meglič, delavec, 45 let. — Marija Hirundovič, žena nadognjičarja in knjigovodkinja, 26 let. — Julija Scharlach, hči tovarniškega uradnika, 8 let.

Umrla je v Žužemberku posestnica Terezija Košiček, podomače Boncova teta, stara 80 let.

Žrtev alkohola. Kruti alkohol tudi v sedanjem težkem času ne miruje. Na Vrhniki je vsled prevelikega zavžitega ruma umrl gluhonemi Matija Medved, star okrog 30 let. Ljudje so ga videli pijanega obležati ob potoku, a ko so ga zvečer njegovi domači hoteli spraviti na stanovanje, so opazili, da je mrtev. Bil je udan pijači, zlasti žganjepitju.

Nezgoda z avtomobilom. V Ljubljani sta ponoči trčila Vojnovičev avtomobil in neki navaden voz brez luči, pri čemur je Vojnovičev elektromehanik Viktor Lovšin zadobil poškodbe po levi rami, nogi, roki in obrazu.

Iz ljudskošolske službe. Začasno vodstvo ljudske šole v Podbrezju je poverjeno učiteljici Antoniji Štamcar, ker je pozvan pod orožje nadučitelj Anton Lovše.— Učiteljski kandidatinji Irmi Grohar je dovoljena brezplačna šolska praksa na ljudski šoli v Zagorju.

Velik semenj je bil v Št. Jerneju prvikrat na novim sejmišču. Ttako velikega ter po najnovejših strokovnjaških predpisih prirejenega sejmišča nima sedaj nobena občina od Ljubljane doli. Tudi naprelek.

Prodaja jajec. Mestna aprovizacija v Ljubljani je uvedla prodajo jajec po vseh mestnih vojnih prodajalnah. Jajca kupi lahko vsakdo za svojo potrebo. Obenem opozarjajo občinstvo, da v lastnem interesu naznani vsakogar, ki bi hotel z jajci na kakoršenkoli način naprej trgovati in tako izrabljati ljubljanski mestni aprovizaciji namenjeno napravo.

ŠTAJERSKO.

V ruskem ujetništvu se nahaja Vilko Senica, uradnik Savinske podružnice.

Oproščena. V Mariboru je bila osumljena veleizdaje soproga davčnega oskrbnika Kotzbek. Pred sodiščem je bila oproščena.

Odlikovanje namestnika. Štajerski namestnik Manfred grof Clary je odlikovan z velikim križem Leopoldovega reda.

Smrtna kosa. V Babincih pri Ljutomeru je umrla najstarejša oseba v tamošnji župniji, Jožef Karba, oče župnika v Zrečah, star 93 let. — V Velenju je umrl vodja rudnika inženir Franc Wiesthal. — V Laškem je umrl sodni oficijal Alojzij Staudegger. — V Mariboru je umrl trgovec Karel Schmidt, star 71 let.

Nevarno je zbolel Ivan Hauptmann, župnik na Pernicah. Nahaja se sedaj na kliniki v Gradcu.

Duhovniške vesti. Nastavljeni so novomašniki kot kaplani: Karol Guček v Muto, Matija Krevh na Remšnik, Karol Arlič v Št. Jurij ob južni železnici, Janez Krušič v Solčavo. — Prestavljen je kaplan Adolf Gril iz Mute v Trbovlje. — Župnijo Sv. Martin pri Šmarju je dobil Fran Močnik, kaplan pri Sv. Tomažu pri Ormožu.

KOROŠKO.

Pomnožen promet v Celovcu. "Kärntner Tagblatt" poroča: V Celovec so premestili 400 do 500 železničarjev, da bodo zmogli transporte čet in municije. Železničarje so namestili v tukajšnji realki. Železničarji pripadajo večinoma voznemu osobju, a tudi na postajah so pomnožili osobje, da bodo postaje lažje poslovale.

Rodbinska žaloigra. Sin Ivan nadučitelja Ivana Tschanko v Podljubelju se je hotel radi neke malenkosti usmrtiti. Zadnji trenutek mu je oče še preprečil samomor, a Ivan se je pozneje hotel zopet ustreliti; mati Marija je izkušala sinu iztrgati orožje, ki se je pa sprožilo in je zadela krogla mater v vrat. Gospa se je zgrudila mrtva na tla.

PRIMORSKO.

Padel je na severnem bojišču Ivan Žnidaršič iz Skrljevega pri Kožbani v Brdih. Služil je pri lovskem bataljonu št. 18. — Anton Pavlin, doma iz Gorice, služeč pri 97. pešpolku, 13. stotniji, je umrl v Galiciji vsled zadobljenih ran. Bil je ustreljen v trebuh. Pokopali so ga na pokopališču v vasi Gwozdzice pri Kolomeji.

Ranjena sta bila na italijanskem bojišču Jožef Fiklak iz beneškega Vrhovlja in Anton Sitar iz Senika; oba pripadata lovskemu bataljonu št. 7. Peljali so ju v notranjost dežele, da se izlečita.

V ruskem ujetništvu. Jurist Stanko Gabrščik iz Trsta, praporščak pri 80. polku, piše iz Kijeva, da je neranjen ujet.

Vstopil v armado. Dolgoletni okrajni glavar v Voloski in v Opatiji Artur baron pl. Schmied-Zabierow je vstopil kot poročnik v armado.

Begunci. 600 slovenskih beguncev iz Podgore je v Ruprechtshofenu, okraj Melk na Nižje Avstrijskem. V političnem okraju Auspitz na Moravskem je 1425 goriških Slovencev, v političnem okraju Hohenstadt na Moravskem 1375, v političnem okraju Iglau na Moravskem 800, v političnem okraju M. Schönberg na Moravskem 1800, v polit. okraju M. Trübau na Moravskem 1455, v polit. okr. Braunau na Nižje Avstrijskem 500, v polit. okraju Mödling na Nižje Avstrijskem 1500, v polit. okr. Römerstadt na Nižje Avstrijskem 347, v političnem okraju Horn na Nižje Avstrijskem 1060 in v Lipnici na Štajerskem okoli 1000 goriških Slovencev.

Poškodovana cerkev. Krasno cerkev v Št. Andrežu so italijanske granate precej poškodovale. Tudi kapucinska cerkev v Gorici je poškodovana.

Duhovniške vesti. Izpremembe v tržaško-koperski škofiji. Nastavljeni so novomašniki: Andrej Gabrovšek v Hrušici, Artur Glavan za drugega kaplana v Škednju, Fran Damiani za subsidiarija v Piran, Artur Lukša za kornega vikarja v Koper, Oskar Zebokin v Brezovici, bivši škofov kaplan Karol Mušica za drugega kaplana v Rojan, Fran Malahan v Sežano. — V škofiji je še vedno veliko pomanjkanje duhovščine, posebno slovanske.

Goriški nadškof zopet na goriških tleh. Iz Gorice poročajo: Te dni se je naš vladika dr. Frančišek Sedej zopet povrnil na Goriško, in sicer si je izbral za bivališče svoj rojstni kraj Cerkno. Pokazal je s tem zopet svojo gorečo ljubezen do svojih ovčic, katerih on nikdar ni v stanu zapustiti. Videli smo prej, kako dolgo je vstrajal v Gorici, čeravno so mu že od začetka svetovali, naj bi se umaknil kam bolj nazaj. A on, zavedajoč se svoje dane mu naloge, je ostal na svojem mestu, dokler ga niso granate prisilile iz svoje nadškofovske palače. Odšel je na Kranjsko v Vipavo, kje je bil pa vseeno v bližini svojih vernikov. Njegovo očetovsko srce pa mu niti tukaj ni pustilo bivati, ampak ga je gnalo zopet na Goriško, kamor se je v resnici sedaj povrnil. Velika je njegova ljubezen do nas, a še večja bo naša udanost do njega!

Preselitev. Ivan Nep. Vidmar, župnik-dekan iz Bovca, se je nastanil v Št. Vidu pri Domžalah, pošta Lukovica, Kranjsko, kjer upa stalno bivati do časa omogočene vrnitve v Bovec.

Vodnjak so postavili na mestu, kjer je stal Verdijev spomenik v Trstu.

Odpravljene italijanske uniforme v Trstu. Vsled zadnje vladne odredbe, po kateri je prepovedano nositi sovražnikovim podobne uniforme, so tudi pri tržaškem konjskem tramvaju odvzeli voznikom italijanske kape in jih nadomestili z drugimi, podobnimi avstrijskim železničarjem. Magistratni policaji, ki so nosili čisto italijanske uniforme, hodijo v civilnih oblekah; istotako ostali magistratni veljaki. Svojčas je marsikdo z začudenjem povpraševal, kdo je "ta laški general", ko so videli prav po sredi ceste široko korakati poročnika tržaškega gasilnega društva; imel je tudi italijansko sabljo, Sedaj je tudi te pajacade konec.

Smrtna kosa. V Barkovljah je umrl šef znane slovenske stavbeniške tvrdke Ivan Martelanc. Pokojnik je bil več let tudi mestni svetovalec v Trstu in deželni poslanec. — V Petovljah je umrl veleposestnik Urban Gruden, star 84 let. — V goriški bolnišnici je umrl gostilničar Alojzij Stopar iz Trsta.

Ponesrečil se. Iz Ozeljana poročajo: Pri tukajšnjem stavbinskem delu se je ponesrečil Fran Peršolja, 57 let star, po poklicu kmet, doma iz Imenja pri Kojskem. Dobil je hudo poškodbo na levem kolenu. Prenesli so ga v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorico. Bil je begunec iz Brd in je delal pri omenjenem delu, da se preživi do tistega časa, ko bo zopet lahko šel v svojo domačijo.

Iščejo — odrešenca. Tržaški mestni magistrat pozivlja Romedija Romagna, učitelja na prvi občinski gimnaziji, naj zopet nastopi svojo službo, oziroma se zglasi v uradu občinskega predsedništva, da se podvrže disciplinarnemu postopanju, drugače ga odpuste iz tržaške občinske službe. Mož je gotovo že odrešen, ker še dosedaj ni o njem ne sluha ne duha.

Kruh iz bele moke. Iz Trsta poročajo: Od 1. septembra dalje so pričeli prodajati v Trstu zopet bel kruh, ki so ga ustavili par dni po novem letu 1915. Od tedaj dalje se je prodajal takozvani vojni kruh, ki pogosto ni bil niti užiten. Današnji kruh je docela bel in prava torta za nas, ki nismo nad pol leta zobali, niti videli te krušne jedi. Vendar pa so kljub zboljšanju kruha ostali stari nedostatki pri razprodaji kruha. Ljudje se kar po cele ure tarejo pred posameznimi pekarnami, da dobe nekaj kruha. Vojna, ki je postavila že marsikoga na beraško palico, je to storila pri nekaterih tržaških pekih, ki so domalega obubožali. Imajo še sicer svoje prostore, a ne več sredstev, da bi obrt nadaljevali. Tem ljudem naj bi šla tržaška aprovizačna komisija na roke, da ubogim ženam ne bo treba čakati ure in ure v drugih mestnih okrajih na kruh. Pa tudi drugače bi se odpomoglo tem razmeram. Aprovizačna komisija, če že ne gre drugače, naj postavi stolice, da tako odpomore mučenemu čakanju občinstva na kruh. Dne 1. septembra se je speklo 42 tisoč kilogramov kruha; skoro več kot v normalnih časih.

Italijanski zrakoplovi. Iz Trsta poročajo: Te dni se je zopet pokazal nad Trstom italijanski zrakoplov. Letel je zelo visoko, tako da ni mogel ničesar videti, tudi če bi kaj bilo. Par naših topovskih pozdravov je zadostovalo, da je Italijan odkuril, seveda tudi to pot brez uspeha. Letalo se je pri drugem strelu nekoliko nagnilo, iz česar se da sklepati, da smo je nekoliko pohabili. — Iz Gorice se poroča: Kakor tat je priplul italijanski zrakoplov okoli polnoči nad svetogorski samostan. Gotovo je imel hudobne namene, kojih izvršitev bi morebiti napravila našim občutno škodo. A bistro in čuvajoče oko naših vojnikov ga je hitro opazilo in takoj so obvestili postaje, odkoder je počelo bljuvati kakor iz pekla tja gori proti letalu. Reflektorji so počeli razsvetljevati nebo, da je bilo bolje videti učinek našega streljanja. Res, prav krasen prizor! Dolgi žarki reflektorjev, ki so stali na raznih krajih, so bili kakor ognjeni stebri. Naši topovi so pošiljali Italijanu tako blizu svoje vroče pozdravčke, da mu je kljub hladni noči postalo preveč vroče in je zopet odplul čez Sabotin proti Korminu, kjer se je počasi spustil na tla.

Razdejanje v Londonu.

London, Anglija, 17. oktobra. V daljšem oficijelnem poročilu se popisuje zadnji nemški napad s Zeppelini na London. Iz tega popisa je razvidno, da je eksplozivna sila bomb zelo velika. V enem slučaju je bila razdejana vsled ene bombe cela vrsta hiš.

Rusko vzhodno morsko brodovje.

O ruskem brodovju v Vzhodnem morju prinašajo pariški listi londonska poročila, da se je zadnji čas znatno ojačilo. Uvrstili so štiri linijske ladije tipa "Gangut". K tem pridejo še številni angleški podmorski čolni.

SAMO DO 31. OKTOBRA.

Do konca tega meseca smo se odločili razprodati po ZNIŽANI CENI ŠE 6000 AKROV naše NAJBOLJŠE ZEMLJE v kosih od 40 do 160 akrov skupaj, ki ležijo ob glavni železniški progi in postaji ter ob mestu Wausaukee, Wis., Marinette County, ki nudi vse potrebne ugodnosti, kakor: šole, cerkve, trgovine, mlekarne, žage, banke in mnogo drugih industrijelnih podjetij, in kjer je tudi že lepo število rojakov slovenskih farmarjev naseljenih.

NAVADNA CENA omenjeni zemlji je od 20 do 35 dolarjev na aker, a DO KONCA TEGA MESECA jo zamorete kupiti po ZNIŽANI CENI, in sicer od $10 do $18 aker. Kupni pogoji so: $100 ali več na vsakih 40 akrov, ostalo na letne obroke po dogovoru.

Ne zamudite te ugodne prilike, ker se vam ne bode nudila nikdar več. Podrobnosti in pojasnila dobite brezplačno. Pišite, ali bolje pridite, dokler so znižane cene v veljavi, na:

A. MANTEL,
Wausaukee, Marinette Co., Wis.
(16,18,20,22,25,27—10)

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. EVONKO JAKŠIĆ,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh Pa., in okolici.

Upravništvo "Glas Naroda".

Častnik ji je dal milostni strel.

London, Anglija, 17. oktobra. "Daily Mail" je objavil danes posameznosti o smrti Miss Edith Covel, ki je bila kot poročano, ustreljena v Bruselju, ker je baje pomagala Belgijcem, da so pobegnili v Anglijo. Posameznosti je dobil poročevalec lista v Amsterdamu ter se glasi, da se je izvršila eksekucija na dvorišču, obdanem z zidom.

Šest mož je že čakalo na prihod Miss Covell, katero se je z zavezanimi očmi pripeljalo iz neke sosedne hiše. Sprva je šla pokonci, nekako 30 jardov pred zidom pa se je zgrudila. Poveljujoči častnik je stopil k njej ter ji pognal kroglo v glavo.

Nov poklic za ženske.

Milwaukee, Wis., 17. oktobra. Blanche Gilmore iz New Yorka opravlja tukaj posel stavbinskega superintendenta pri grajenju apartment hiše. Ta poklic je nov tudi za ženske, ki so sicer vdrle že v vse druge.

Čudovita zdravljenja.

Če trpite na bolezni na pljučih, v želodcu, jetrih, obistih, na katarju, revmatizmu ali živcih, — ne odlašajte niti en dan, temveč se informirajte glede našega zdravljenja potom elektrike in serumov kot se jih rabi v največjih evropskih sanatorijih, ki so pomagali stotinam vaših rojakov, ki so bili v brezupnem stanju, a so sedaj zdravi in srečni. Poskusite naše zdravljenje. Pomeni VRNJENO ZDRAVJE.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN,
308 Permanent Bldg. 746 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

priporoča se vsem Slovenskim tamburaškim zborom, kakor tudi posameznikom, ki ljubijo tamburo. V tej tovarni se izdelujejo tambure po najnovejšem sistemu in najpopolnejših umetniških načrtih.

Okrašene so z biseri in vsakovrstnimi rožami.

Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gramofonov ter finih slovenskih plošč i t. d.

Veliki ilustrovani cenik s slikami pošljem vsakemu zastonj.

Ivan Benčić
4054 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.

Najstarejši volilec.

Sto in eno leto stari Ciril N. Dorman se je pustil v Rome, N. Y., registrirati ter bo glasoval za prohibicijo in žensko volilno pravico.

Vodnik sreče.

Zdravniška knjiga, kako se hitro dema ozdraveti vseh bolezni, posebno spolnih

Vsakemu zastonj.

J. F. Dolenc, Box 819 Milwaukee, Wis.

Rad bi izvedel za naslov svoje svakinje MARIJE KODRIČ, katera je ušla svojemu možu Martinu Kodrič, oziroma mojemu bratu, iz Imperial, Pa. Šla je z nekim Frankom Brus in vzela s seboj svojo hčerko. Kakor sem seznal, sta nekje v Coloradu. Prosim cenjene rojake, če kdo ve zanjo, naj mi naznani nje naslov, ali naj se pa sama oglasi, ker imam ji poročati nekaj važnega. — John Korič, Jeanette, Pa. (16-19—10)

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU
ANTON BURGAR
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
IZDELUJE IN PRESKRBUJE
vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkreanja ali imena parnika.
Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

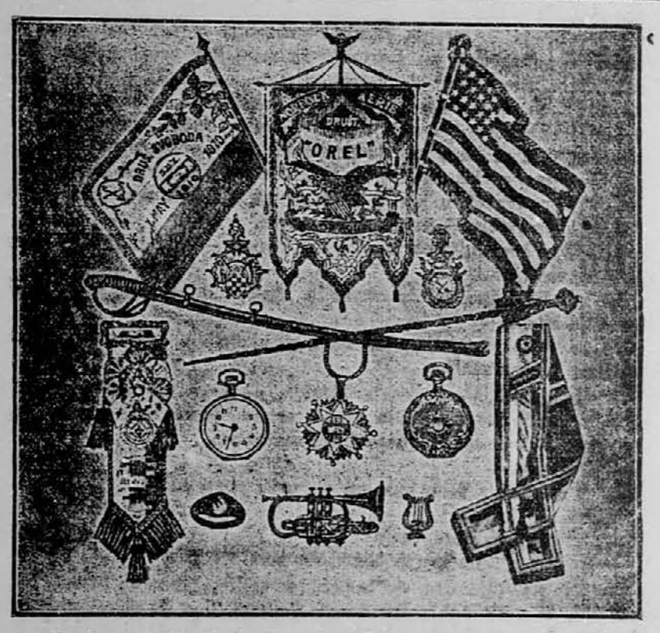

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, rega je odbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, prstan itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene zacene vprašate. Uprašanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.
Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite pos.
IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

Največ denarja iz Amerike se nalaga v

MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI

v Ljubljani v Prešernovi ulici št. 3, Kranjsko.

Denarni promet koncem leta 1914 je znašal nad - **740 milijonov kron.**

Hranilnih vlog nad **44·5 milijonov kron.** Rezervnega zaklada nad **1,330.000 kron.**

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4½%

brez odbitka.

Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Za varnost vloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. **Izguba** vloženega denarja je **nemogoča,** ker je po pravilih te hranilnice, porjenih po

c. kr. deželni vladi

izključena vsaka špekulacija z vloženim denarjem.

Zato vlagajo v to hranilnico **sodišča** denar **mladoletnih otrok** in **varovancev, župnišča cerkven in občine občinski denar.** Tudi iz **Amerike** se nalaga **največ denarja v to hranilnico.**

Naš dopisnik v Zjed. državah je že več let

FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St., NEW YORK. **6104 St. Clair Ave., N. E. CLEVELAND, O.**

Marija Grubbe

Spisal J. P. JAKOBSEN.

Za Glas Naroda prevel G. P.

25 (Nadaljevanje)

Nadaljeval pa je s skrivnostnim glasom in povdarkom: — Pohlep, pogled na lepoto, na krasoto, katero razodevajo vse stvari, je za duše teh ljudi kot balzam ter kot zdravilo. Dočim je drugim to predmet trenutnega užitka, je tem vir trajne sreče.

Marija se je porogljivo smejala ter ni ničesar odgovorila.

— Zakaj pa, — je vprašala, — se jih imenuje melanholične, če je le veselje in uživanje sveta, na katero so obrnjene njih misli? Njih misli vendar niso nikdar črne in žalostne?

Sti Hoeg je skomignil z rameni ter napravil kretnjo kot da hoče vstati.

— Zakaj pa? — je ponovila Marija vprašanje.

— Zakaj? — je vskliknil on nestrpno in z zaničljivim povdarkom. — Ker so vsa veselja sveta kratka in minljiva, napačna in nepopolna. Ker je vsaka strast v trenutku, v katerem pride do svojega viška, kot drevo, ki izgubi v jeseni svoje liste.

Ali je to razveseljivo? Ali se ne zaje ta misel kot rja v veselje ter uniči njega korenike?

Stopil je pokonci ter govoril vanjo z veliko unemo.

— Vi torej vprašate, zakaj se jih imenuje melanholike, če izpremeni vse poželjenje, kakor hitro se ga prime, svoj značaj ter postane stud, če je vsa lepota le lepota, ki izgine ter vsa sreča le seč, ki se razdrobi.

Pričel je korakati pred njo gorindol.

— To je torej, kar vas je privedlo na kloštrske misli! — je rekla Marija ter se mu smejala.

— Tako je, madama. Večkrat si predstavljam, da sem zaprt v samostansko celico ali pa ujet v visokem stolpu, kjer sedim sam ob oknu ter bedim in opazujem, kako izginja in kako nastopa noč. Samota se pa oprijema moje duše ter rosi v žile sok, ki mi prinaša spanje. Ah, jaz vem prav dobro, da je vse izmišljotina in prevara. Nikdar bi ne mogla samota pridobiti oblast nad menoj in hrepenel bi zopet ven, po življenju in tem, kar tvori življenje.... O vsem tem, kar tukaj pridigam, nimate nobenega pojma.... — Pojdiva ma chere, kmalu bo deževalo, ker se je veter polegel.

— Saj se vendar jasni in poglejte, kako svetel je rob neba.

— Da, tam se jasni, na drugi strani se pa zbirajo oblaki.

— Jaz pa pravim, da ne, — je rekla Marija ter se dvignila.

— Jaz pa prisežem, da in sicer z vašim milostnim dovoljenjem. Marija je pohitela navzdol po griču.

— Volja človeka je njegovo kraljestvo, — je zaklicala nazaj. — Pridite sedaj dol.

Ko sta bila spodaj, je okrenila Marija od gradu proč in Sti Hoeg ji je sledil.

Bil je videti zamišljen ter malo pripravljen, da zopet prične z ustavljeno konverzacijo.

— Poslušajte, — je rekla Marija, — vi imate malo predobro mnenje o meni, Sti Hoeg. Na vreme se ne razumem in kar mi tudi drugi ljudi nakvasajo, tega tudi ne razumem.

— O vendar!

— A ničesar o tem, kar ste govorili proti meni.

— Ne.

— Jaz pa prisežem, da.

— Priseganje ne izbije očesa, če ne sledi pest.

— No, pa vrjamite, če hočete, a težko, globoko žalost, ki se poloti nas, to prav dobro razumem. Gospod Jens je rekel vedno, da je rekel vedno, da je domotožje po nebeškem kraljestvu, ki je prava domovina človeške duše, a jaz to komaj vrjamem. Človek čuti hrepenenje in bojazen ter ne pozna nobenega živahnega upanja, da bi se tolažil s tem. O številne solze, katere sem pretočila! Tako nepopisno težko in žgoče se poloti človeka, da prične boleti srce ter se porodi v človeku želja, da bi ne bil nikdar rojen. Nikdar pa ni bila minljivost sreče in posvetnega, ki bi mi tako težila dušo, da bi vsled tega postala žalostna in otožna. Bilo je nekaj čisto drugega ter mi je nemogoče dati tej bolesti kako ime. Največkrat pa se mi dozdeva, da je to skrita žalost nad prikrito napako v naši naravi sami, nad notranjo poškodbo na duši, ki nas dela v vsakem oziru manjvredne kot so drugi ljudje. Ne, zelo težko je spraviti to v besedo, dati resnično smisel notranjem čustvu. Vidite, življenje, svet, se mi je zdel tako neizrecno krasen, da bi moral človek čutiti pravi ponos, da se sme vdeležiti tega življenja. Potem pa je vseeno, če je bila bolest in sreča, vse pomešano. Hotela sem, da bi me prijelo življenje tako močno, da bi me dvignilo ali pa potlačilo. — Hotela sem, da se raztopim v svojem jadu ali pa zgorim v ognju svoje sreče.... Da, ali tega ni človeku usojeno.... Če bi bila eden vojskovodij starega rimskega cesarstva, katere se je povedlo v triumfu po ulicah, bi hotela biti na ta način, da bi bila zmaga in priznanje, ponos in radostni klic naroda, v tonih pozavn ter slavi in časti. Ne bila bi pa tako kot oni, ki sedi v neizrecnem ponosu in ošabnosti na triumfalnem vozu, dočim misli v svojem srcu, kako ponosen je v očeh zavidljive množice in kako brez moči si prizadevajo valovi zavisti ob njegovih nogah, dočim se zavija on v baržun ter si mrzlo pritisne venec na glavo. — Razumete, Sti Hoeg, to je bilo moje mnenje o življenju, to je bilo življenje, po katerem sem hrepenela. Postalo mi je pa jasno, da ne bo moglo nikdar tako in polastil se me je občutek, da sem na ta ali oni način sama kriva tega, da sem se pregrešila proti sami sebi, zvodila samo sebe na napačno pot. Jaz ne vem zagotovo, a mislim, da izvira iz tega moja strašna beda, kot da sem se dotaknila strune, katere se ne sme dotakniti in ob zvoku katere se nekaj raztrga v moji notranjosti....

— Ej, — je vskliknil Sti Hoeg, kot da je zelo začuden. Nato pa je rekel, s popolnoma izpremenjenim glasom: — Ne, ne, sedaj vem, kaj da je, — ter se ozrl vanjo ter zmigal z glavo.

— Moj Bog, kako lahko je za človeka, da se sam zmoti v takih materijah. Naše misli se tako poredkoma gibajo v tej smeri, da ne poznamo tam niti pota, niti steze, temveč da hitimo naprej kar na slepo srečo. Ali pa morda nimam prav, draga?

V takih pogovorih sta prišla na pot, po kateri se je vračala ostala družba na grad.

* * *

Bilo je dne 26. septembra, ko so streli iz možnarjev ter fanfare iz trobent oznanjale, da sta se podala kralj in kraljica v spremstvu princa Johanna Georga iz Saške iz grada na vrt, kjer naj bi vsi prisostvovali baletu, ki naj bi se pričel.

Povsod so bile postavljene plamenice, ki so osvetljevale pota in pozorišče plesa.

Balet, katerega se je proizvajalo, se je glasil "Gozdni zrak." Pozorišče plesa pa je bil vrt.

Kronprinc Kristijan je dal kot lovec izraza svojemu veselju glede slavlja. Dame so slavile opojni duh vijolic, otroci so se igrali med drrvjem in veseli meščani so se izprehajali.

Nato se je približala boginja gozda, v osebi princesinje Ane Zofije. Ves vzradoščen se je dvignil saški princ ter ji metal z obema rokama poljube, dočim je celi dvor živahno aklamiral.

Boginja je deklamirala neko pesem ter nato izginila.

Nato st anastopila kmet in kmetica, ki sta pela dvospev o sreči ljubezni.

Nato so sledili veseli prizori drug za drugim.

Zadnja točka programa je bilo enajst pastarie, med katerimi se je nahajala tudi madama Gueldeloewe.

Te pastarice so plesale z veliko dovršenostjo neki valček.

S tem je bil balet končan in vsi so se razkropili po vrtu ali gozdu. —

Zabava je trajala prav pozno v noč. Največ je bilo ljudi, kjer je svetila luč in kjer je bilo čuti zvoke godbe. Pa tudi na bolj samotnih stezah, v senci drevja, je bilo videti samotne parčke, ki so se bili porazgubili. Da, celo v najbolj oddaljeni votlini, na iztočni strani vrta, se je nastanil samoten gost, ki je bil videti zelo slabe volje. —

Bil je Sti Hoeg.

V zadnjih treh ali štirih tednih ni bil zastonj skupaj z Marijo, ki ga je popolnoma osvojila zase. Hrepenel je le po njej, sanjal le o njej ter je bila ona njegovo upanje in njegov obup.

Že preje je večkrat ljubil, a nikdar tako, nikdar tako mehko, nežno, tako brez upa. To pa ni bilo raditega, ker je bila soproga Ulrika Frederika in tudi ne raditega, kar je bil poročen z njeno sestro. Bila je nasprotno narava te njegove ljubezni, da je bil brez poguma, bila je njegova petošolska ljubezen, kot jo je sam britko imenoval. —

(Nadaljuje se).

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po ..... 70c. gallon
črno vino po ..... 50c. "
Drožnik 4 gallone za $11.00
Brinjevec 12 steklenic za $12.00
" 4 gallone (sodček) za..... $16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,
5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

• • • •

• • DELO OKUSNO. • •

• • • •

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

• • • •

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

• • • •

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga vele vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: Te knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj **Peter Rosegger piše:** Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala te knjige?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli širje križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravništvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"Bureau of Industries and Immigration" za države New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili oseleparjeni, oropani ali z katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili oseleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostilen.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 25 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldni in v sredo zvečer od 7. do 10. ure.

POZOR BOJAKI!

Najboljši uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi meškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
1093 E. 54th St., Cleveland, Ohio.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov; na 90tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 18½ palca velika;

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street. New York, N. Y.

ZASTONJ
deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

TEN TEN TEN TEN

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki naših HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $15.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.